

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Skrypt metodyczny

klasa III

PTE
Zakład Szkolenia
i Doradztwa Ekonomicznego
Sp. z o.o. w Lublinie

AUTORZY – EKSPERCI

Marta Wróblewska - Specjalistka ds. Przyrody/Ekologii
Milena Potręć - Specjalistka ds. Przedsiębiorczości
Katarzyna Machałowska - Specjalistka ds. Przedsiębiorczości
Ewa Gałczyńska - Specjalistka ds. Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych
Anna Gołąb - Nauczycielka Edukacji Wczesnoszkolnej
Danuta Chrzanowska - Doradczyni Metodyczna
Kamila Małyszko - Nauczycielka Edukacji Wczesnoszkolnej
Anna Natora - Doradczyni Metodyczna
Tomasz Małyszko - Specjalista ds. Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych
Małgorzata Kępa - Nauczycielka Edukacji Wczesnoszkolnej
Aldona Ryszkowska-Tatara - Specjalistka ds. Przedsiębiorczości
Kinga Sarad-Deć - Pedagog
Agnieszka Tokarska - Nauczycielka Edukacji Wczesnoszkolnej
Michał Adam Roman - Specjalista ds. Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych
Anna Jarczak - Psycholog
Iwona Blicharz - Pedagog
Monika Grzesiak-Chmura - Specjalistka ds. Przedsiębiorczości
Dorota Pyrgies - Psycholog
Aleksandra Kata - Psycholog
Dariusz Głuchowski - Specjalista ds. Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych
Maria Kęska - Specjalistka ds. Matematyki
Małgorzata Wieleba - Specjalistka ds. Matematyki
Anna Ryszkowska - Specjalistka ds. Matematyki
Marta Pietrow - Specjalistka ds. Matematyki
Bożena Jankowska - Doradczyni Metodyczna
Marzena Szulecka - Specjalistka ds. Przyrody/Ekologii
Agnieszka Hankiewicz - Specjalistka ds. Przyrody/Ekologii
Bożena Danuta Gaj-Demczuk - Doradczyni Metodyczna
Danuta Sałęga - Psycholog
Katarzyna Kozłowska - Pedagog
Anna Grabka - Specjalistka ds. Przyrody/Ekologii

Redakcja:

Małgorzata Orzeł, Anna Natora, Danuta Chrzanowska

ISBN: 978-83-936017-2-1

Wydawnictwo:

Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Zakład Szkolenia i Doradztwa Ekonomicznego Sp. z o.o. w Lublinie

Druk:

MV Monika Łyżwa, Lublin, ul. Strzembosza 3/3

Projekt okładki i skład:

Artur Żuchowski

Opracowanie graficzne:

Karolina Kowalewska, Maciej Pałka, Tomasz Butkiewicz

Spis treści

Wstęp	5
Harmonogram realizacji projektów.....	6
Proponowane gry i zabawy do wykorzystania w realizacji projektów.....	11
Projekt społeczny	19
Pomaganie jest przyjemne.....	20
Projekt społeczny	20
Scenariusz bajki	22
„Pomaganie jest przyjemne”	22
Scenariusz zajęć dla klasy III do projektu Pomaganie jest przyjemne.....	27
Przykładowe projekty zintegrowanych kart pracy	32
Projekt matematyczny.....	35
Dotleniony matematyk. Projekt matematyczny	36
Scenariusz zajęć zintegrowanych.....	41
do projektu matematycznego pt.	41
„Dotleniony matematyk”	41
Przykładowe projekty zintegrowanych kart pracy	45
Projekt przyrodniczy.....	47
NASZA IDEALNA EKO-SZKOŁA.....	48
Projekt przyrodniczy	48
Scenariusz zajęć zintegrowanych do projektu przyrodniczego	51
pt.: Nasza idealna Eko-Szkoła.....	51
Przykładowe projekty zintegrowanych kart pracy	56
Indywidualny Arkusz Obserwacji	59
Kwestionariusz wywiadu z rodzicami dziecka rozpoczynającego naukę w klasie pierwszej pod kątem ewentualnych trudności dydaktycznych lub uzdolnień.....	64

Wstęp

Szanowni Dyrektorzy i Nauczyciele

Z przyjemnością oddajemy w Państwa ręce w pełni spójny z obowiązującą podstawą programową innowacyjny program nauczania edukacji wczesnoszkolnej.

Program stanowi rozszerzenie o treści z zakresu przedsiębiorczości, ekologii, matematyki i edukacji społecznej. Oparty jest na metodzie projektu. Zastosowano w nim również ciekawe dla ucznia metody, mające za zadanie wspomóc i uatrakcyjnić pracę nauczyciela. Skupia się w szczególności na kształtowaniu umiejętności myślenia matematycznego i naukowego (przyroda i społeczeństwo).

Poniższy skrypt zawiera opis gier i zabaw dydaktycznych, ruchowych, propozycje zabaw dramatycznych oraz materiały do indywidualnej pracy z uczniem. Postacie Stasia i Zosi będą towarzyszyć dzieciom w procesie uczenia się; zachęcą dzieci do aktywnego działania, eksperymentowania i zdobywania wiedzy.

Podczas roku szkolnego nauczyciel powinien zrealizować cztery projekty. Propozycje trzech z nich podane są w niniejszym skrypcie, czwarty wymaga samodzielnej pracy nauczyciela w oparciu o potrzeby wychowawcze i dydaktyczne z jego klasy. Rozpoczynając prace w danym roku szkolnym nauczyciel powinien zaplanować kolejne w określonym czasie.

Proponujemy również wykorzystanie opracowanych przez grupę ekspertów materiałów dydaktycznych: zeszyty ćwiczeń (matematyka, przyroda), zeszyty kaligrafii, karty demonstracyjne, karty pracy dla uczniów zdolnych, wycinanki, malowanki, płyty CD do zajęć komputerowych, prezentacje multimedialne, filmy, słuchowiska itp.

Harmonogram realizacji projektów.

Klasa	Nazwa projektu	Czas realizacji (propozycja)	Uwagi
1	Projekt społeczny „Tajemnice kontra detektywi”	3 miesiące (od września do listopada)	Do projektu opracowano siedem scenariuszy zajęć: 1. Etap początkowy – Tajemnica zaginionego skarbu. 2. Etap realizacji – Przysięga Instytutu Detektywów. 3. Etap realizacji – Depczą po piętach złodziejowi. 4. Etap realizacji - Na tropie tajemni. 5. Etap realizacji – Niewidzialny atrament. 6. Etap realizacji – Dokąd wiedzie mapa? 7. Etap końcowy – Przyszłość skarbu Instytutu Detektywów.
1	Projekt matematyczny „Pokój naszych marzeń – planujemy, obliczamy, projektujemy”	2 miesiące (grudzień, styczeń)	Do projektu opracowano 3 scenariusze zajęć: 1. Moja droga do szkoły. 2. Rysujemy plan naszej sali. 3. Wykonanie makiety pokoju moich marzeń Załączniki: – Karty pracy: “Droga Stasia i Zosi do szkoły, “Różnice między pokojami”, “Plan ukrycia skarbu”, “Odszukiwanie śladów”, “Zakupy w sklepie meblowym”, – Pomoce dydaktyczne: Kolorowanki i wycinanki “Pokoloruj pokój wg własnego pomysłu”. Tangram, figurkowe lupy, odznaka “Młody architekt”

1	projekt przyrodniczy „Z moim ciałem za pan brat”	2 miesiące (luty, marzec)	Do projektu opracowano 3 scenariusze zajęć: 1. Scenariusz „Nasze ciało - poznanie zmysłu smaku”. 2. Scenariusz „Ile będzie bić nasze serce? – zapoznanie z narządem”. 3 Scenariusz „Każdy pierwszak Ci to powie, że należy dbać o zdrowie!”
2	Projekt społeczny „Zakładamy firmę”	2 miesiące (wrzesień – październik)	Do projektu opracowano 3 scenariusze zajęć: Scenariusz nr 1 „Praktyczna mikstura”. Scenariusz nr 2 „ABC biznesu od pomysłu do sukcesu” Scenariusz nr 3 „Pieczętka i logo firmy” Załączniki: – karty pracy: „Praktyczna mikstura cz.1, 2, 3 i 4” „W drodze do urzędu”, „Produkt wstępny, produkt końcowy” „Ile czasu potrzeba?” – wycinanki do projektu: „W sekretariacie cz.1 i 2”, – suwak z etapami realizacji projektu – mapa przedsiębiorczych myśli – druk do założenia firmy
2	Projekt matematyczny „Prowadzimy restaurację „	2 miesiące (listopad - grudzień)	Do projektu opracowano 3 scenariusze zajęć: Scenariusz nr 1 „Zaproszenia dla gości”. Scenariusz nr 2 „Restauracja to coś dla nas- wycieczka” Scenariusz nr 3 „Kolorowe MENU”

			<p>Załączniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – karty pracy: „W restauracji”, “Restauracja” „Menu”, „Nakrywamy do stołu”, „Zdrowa żywność” “Urządzamy restaurację” – wycinanki i kolorowanki do projektu: „Restauracja”, „Nakrywamy do stołu”, “Restauracja - puzzle” – suwak z etapami realizacji projektu
2	Projekt przyrodniczy „Hurra! Mamy pupila!”	2 miesiące (luty - marzec) opieka nad zwierzęciem bezterminowo	<p>Do projektu opracowano 3 scenariusze zajęć:</p> <p>Scenariusz nr 1 „Zwierzęta w naszym otoczeniu”</p> <p>Scenariusz nr 2 „Pupil ... ale jaki?”</p> <p>Scenariusz nr 3 „Wymarzony zwierzak”</p> <p>Załączniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – karty pracy: „Kto gdzie mieszka”, „Mieszkanie dla chomika”, „Zwierzęta w naszych domach”, “Ile kosztuje nasz zwierzak?” – wycinanki i kolorowanki do projektu: „Weterynarz”, “Kącik przyrody”, – suwak z etapami realizacji projektu
3	Projekt społeczny „Pomaganie jest przyjemne”	2 miesiące (październik - listopad)	<p>Do projektu opracowano 3 scenariusze zajęć:</p> <p>Scenariusz nr 1 “Poznajemy baśń „Pomaganie jest przyjemne”.</p>

			<p>Scenariusz nr 2 Przygotowanie scenografii do baśni. Scenariusz nr 3 Spisujemy kontrakt.</p> <p>Załącznik nr 1 - Dyplom Załącznik nr 2 - Wycinanka "Pomagania jest przyjemne" Załącznik nr 3 – Film o instytucjach charytatywnych Tekst baśni „ Pomaganie jest przyjemne”</p>
3	Projekt matematyczny „Dotleniony matematyk”	2 miesiące	<p>Do projektu opracowano 3 scenariusze zajęć: Scenariusz nr 1 Zasady pracy w zespole podczas realizacji projektu. Scenariusz nr 2 Tworzymy grę planszową dla zespołu A/zespołu B. Scenariusz nr 3 Spotkanie z panem leśniczym.</p> <p>Załączniki: Gra terenowa - Dotleniony matematyk Załącznik nr 1- Emotikony Załącznik nr 2 -Tabela z chmurkami Załącznik nr 3 - Kontrakt Chorągiewki do pokolorowania - wycinanka 3 karty pracy – „Dotleniony matematyk”</p>
3	Projekt przyrodniczy „Nasza idealna EKO-SZKOŁA”	2 miesiące	<p>Do projektu opracowano 3 scenariusze zajęć: Scenariusz nr 1 EKO-SZKOŁA - super szkołą! Scenariusz nr 2 „Warsztaty recyklingowe”</p>

			<p>Scenariusz nr 3 „Ekologiczna łamigłówka” Gra planszowa „ Staś i Zosia młodzi ekolodzy” Piktogramy Wycinanki Malowanki – pojemniki na śmieci Ankieta dotycząca ekologicznego stylu życia w domu i szkole. Przykładowy wywiad z wójtem. Zabawa „W poszukiwaniu śmieci”</p>
--	--	--	---

Proponowane gry i zabawy do wykorzystania w realizacji projektów

Gry dydaktyczne i integrujące

Gry społeczne

Poprowadź bezpiecznie przyjaciela

Nauczyciel przygotowuje labirynt do przejścia. W różnych miejscach labiryntu umieszcza różne przeszkody (np. klocki, kulę, hula-hop, krzesło). Ustawienie przeszkód jest zmienne dla każdej pary. Uczniowie dobierają się w pary. Jeden uczeń ma zawiązane oczy, drugi jest jego przewodnikiem po labiryncie. Przewodnik prowadzi kolegę wydając komendy (np. idź prosto, w lewo, w prawo, schyl się). Zadaniem przewodnika jest bezpieczne doprowadzenie do celu. Osoba prowadzona musi zaufać przewodnikowi.

Ratatatum

Uczestnicy przedstawiają się swoimi imionami i starają się zapamiętać, jakie imię ma ich sąsiad z prawej i lewej strony. Osoba siedząca w środku wskazuje na dowolną osobę z kręgu mówiąc albo: w prawo ratatatum, albo: w lewo ratatatum. Osoba wskazana musi powiedzieć imię sąsiada ze wskazanej strony, zanim przebrzmia słowa ratatatum. Jeśli jej się to nie uda, wchodzi do środka.

Lustro

Nauczyciel prosi, by dzieci dobrały się w pary. Jedna z osób wykonuje dowolne ruchy a druga staje się jej lustrzanym odbiciem - stara się jak najdokładniej naśladować jej ruchy. Po określonym czasie w parach następuje zmiana.

Wąż

Nauczyciel dzieli grupę na zespoły, składające się z trzech do sześciu osób. Zaznacza linię końcową oddaloną od linii startu o ok. 30 metrów. Uczestnicy zdejmują

buty i siadają na czworaka. Członkowie poszczególnych zespołów ustawiają się w linii tak, że każda osoba trzyma za kostki osobę siedzącą przed nią. Na sygnał zespoły ścigają się do linii końcowej. Kiedy wszyscy członkowie danego zespołu przejdą linię końcową, wąż wraca do linii startu. Zwycięża zespół, który pierwszy, w całości, przekroczy linię startu.

Wyścig łódek

Załogi (grupy) powinny składać się z ok. 6 osób. Sternik każdej z załóg siedzi okrakiem na drągu (łodzi) na rufie. Reszta załogi siada okrakiem, jest zwrócona twarzą do niego. Na hasło "Start", trzymając drąg, idzie tyłem do mety, kierując się wskazówkami sternika: prawo lub lewo. Załoga musi starać się iść równo. Wygrywa załoga, która „przeplynie” trasę najszybciej. Nauczyciel może doradzić załogom, żeby rejs zaczęły w miarę powoli.

Gry związane z ekonomią i przedsiębiorczością

Mini farma

Nauczyciel w różnych miejscach sali umieszcza wzory monet o nominałach: 1 zł, 2 zł, 5 zł., po czym dzieli uczniów na zespoły czteroosobowe i ustawia ich w rzędach. Na sygnał nauczyciela w określonym czasie pierwsze osoby z każdego rzędu/zespołu szukają ukrytych pieniędzy. Wracają do drużyny i następna osoba zaczyna poszukiwania. W zależności od ilości uczniów poszukiwanie monet można powtórzyć. Po zakończonych poszukiwaniach uczniowie liczą zebrane pieniądze i dokonują zakupu zwierząt w sklepie u nauczyciela. Koszt poszczególnych zwierząt to: królik 1 zł, świnia 2 zł, krowa 5 zł. Zadaniem każdego zespołu jest utworzenie stada składającego się ze wszystkich gatunków zwierząt. Stado składa się minimum z 6 sztuk zwierząt. Po zakończeniu zabawy dzieci otrzymują szablony zwierząt do dowolnego wykorzystania.

Bank

Nauczyciel każdemu z dzieci przyczepia w widocznym miejscu na ubraniu (najlepiej z przodu, tak aby także dziecko dobrze widziało napis) emblematy różnych nominałów pieniędzy: 1 zł, 2 zł, 5 zł, 10 zł, 20 zł. Wyznacza także miejsce, które będzie bankiem. Następnie nauczyciel podaje komendy - określone kwoty. Zadaniem dzieci jest połączyć się w grupy, by utworzyć podaną kwotę (w zależności od zdolności dzieci mogą być to proste lub bardziej skomplikowane sumy, jeśli dzieci nabiorą wprawy do gry można również wprowadzić kwoty groszowe). Osoby, które nie weszły w skład żadnej grupy idą do banku.

Figurowe układanki

Dzieci dzielą się na zespoły kilkuosobowe. Uczniowie zapamiętują członków swojego zespołu. Następnie rozproszeni po sali biegają w rytm muzyki. Na sygnał nauczyciela odnajdują swoją grupę i wykorzystując własne ciała układają w przestrzeni

lub na płaszczyźnie figury geometryczne (koło, kwadrat, trójkąt, prostokąt) podane komendą przez nauczyciela.

Zajączki

Uczestnicy siedzą w kręgu na krzesłach. Począwszy od osoby prowadzącej odliczają kolejno. Prowadzący przykładając dłonie do głowy i kiwając nimi („robi zajączka”) mówi: „Zajączek numer jeden wywołuje zajączka numer ...”. Wywołany „zajączek” kiwa swoimi „uszami” i wywołuje następnego, podając jak poprzednio swój numer i numer wywoływanego. „Zajączki” sąsiadujące z tymi, które akurat machają „uszami” muszą również machać tym „uchem”, którym sąsiadują z wywołanym. Kto się pomyli odpada z gry.

Gry ekologiczne

Gazetowa bitwa

Nauczyciel dzieli dzieci na dwie grupy. Dzieci siadają na przeciwko siebie w dwóch rzędach, pomiędzy nimi znajduje się linia dzieląca drużyny. Nauczyciel rozdaje uczniom gazety: zadaniem dzieci jest zrobienie z nich papierowych kul. Na sygnał nauczyciela w określonym czasie uczniowie z obydwu grup przerzucają kulki przez linę na stronę przeciwnika. Rzucić można tylko stopami. Wygrywa drużyna, która przerzuci na stronę przeciwnika więcej kulek. Po zakończonej zabawie następuje krótka pogadanka na temat wykorzystania gazet, co można z nich zrobić. Nauczyciel zwraca uwagę dzieci na dużą ilość śmieci, które można ponownie wykorzystać i proces recyklingu.

Ono

Uczestnicy siedzą w kręgu. Jedna osoba – „Ono” siedzi w środku z zamkniętymi oczami. Uczestnicy podają sobie w koło drobny przedmiot, dopóki „Ono” nie powie: STOP i dowolną literę alfabetu. Osoba, u której w tym momencie znajduje się przedmiot, musi jak najszybciej podać nazwę rośliny lub zwierzęcia na tą literę (podczas gry nie mogą się one powtórzyć). Czasu na podanie nazwy jest niewiele - dopóki przedmiot przekazywany sobie nadal (jak najszybciej) przez dzieci nie zatoczy pełnego koła i nie powróci do osoby, która podaje nazwę. Jeśli dziecku nie uda się wymienić nazwy na określoną literę wchodzi do środka koła i zajmuje miejsce „Ono”. Jeśli zdąży, zabawę kontynuuje osoba, która jest w środku.

Ziemia – woda – powietrze

Nauczyciel dzieli klasę na trzy przestrzenie: ziemię, wodę i powietrze. Wyznacza jedną osobę, która będzie ścigającym. Dopóki gra muzyka, dzieci poruszają się w dowolny sposób i nie mogą być złapane przez ścigającego. W momencie w którym zapada cisza nauczyciel podaje komendę: „ziemia”, „woda” lub „powietrze”. Zadaniem dzieci jest jak najszybciej dotrzeć do wyznaczonego obszaru zgodnie z komendą na-

uczyciela a zadaniem ścigającego - dotknąć dzieci, zanim się na nim znajdą. Złapane dziecko odpada z gry. Po znalezieniu się na danym obszarze dzieci wcielają się w dowolnie wybrane zwierze, które prowadzi dany (ziemny, wodny lub powietrzny) tryb życia.

Warto także skorzystać z dostępnych na rynku gier planszowych rozwijających przedsiębiorczość, umiejętności matematyczne i logicznego myślenia:

- Eurobiznes/Monopoly;
- Fasolki (autor: Uwe Rosenberg),
- Farmer (autor Karol Borsuk).

Gra symulacyjna „Przez żołądek do zdrowia”

Gra polega na symulowaniu wpływu jedzenia zdrowych i niezdrowych produktów.

Przebieg gry:

1. Klasę można podzielić na grupy maksymalnie 6 osobowe.
2. Grupa na pojedynczych karteczkach papieru wypisuje zdrowe i niezdrowe produkty żywnościowe i wrzucają je do pudełka np. ustawionego na biurku nauczyciela.
3. Następnie na głos odczytujemy wypisane produkty.
4. Oddzielnie odkładamy zdrowe i niezdrowe produkty .
5. Przedstawiciele z grupy wybierają jedną grupę produktów i symulują ich spożycie.
6. Następnie symulują samopoczucie po zjedzeniu poszczególnych produktów i prezentują odżywiającego się po wielu latach człowieka (np. nadciśnienia, otyłość, cukrzyca, sprawność fizyczna, radość życia).
7. Czynność tę można powtórzyć kilka razy i każda grupa może w podsumowaniu powiedzieć jakie są skutki prawidłowego i nieprawidłowego odżywiania się i jaką formą oni preferują.

Zabawa w prowadzenie teatru.

Zasada współdziałania w grupie.

Przebieg gry:

1. Nauczyciel przygotowuje karteczki z funkcją pełnioną w teatrze (dyrektor, reżyser, aktorzy, widownia).
2. Dzieci losują swoje role i przygotowują się.
3. Reżyser proponuje scenkę do odegrania.
4. Dyrektor dba o porządek i atmosferę w teatrze.
5. Aktorzy przygotowują się do odegrania scenki widownia zajmuje miejsca.
6. Odegrania przez uczniów scenki.

Gra dydaktyczna „Piknik”

Współdziałanie w grupie, postawy przedsiębiorcze.

Przebieg gry:

Informacja dla nauczyciela:

Podziel klasę na zespoły. Zadaniem każdego zespołu jest przygotowanie ogniska dla grupy 10 osób. Każda grupa dysponuje kwotą 70 złotych. Z tabeli cen z dwóch wybranych sklepów uczniowie wybierają określone produkty.

Nazwa produktu	Sklep A	Sklep B
Kiełbaska 1 sztuka	5 zł	3 zł
Sok 0,2l	2 zł	3 zł
Chleb 1 sztuka	2 zł	1 zł
Talerzyk	0,50 zł	1 zł

Uczniowie sami decydują o ilości zakupionych produktów.

Po zakończeniu zabawy wspólna dyskusja o poczynionych zakupach przez dzieci.

Przykładowe pytania do dyskusji:

1. Co kupiliście i ile to kosztowało?
2. Czego nie udało wam się kupić i jak myślicie dlaczego?
3. Co zdecydowało o waszych zakupach?
4. Jak wam się pracowało w grupie?
5. Gdybyście jeszcze raz mieli kupić te produkty co zrobilibyście inaczej?
6. Czy zostały wam jakieś pieniądze i na co je przeznaczycie?
7. Czego nauczyliście się w trakcie tego ćwiczenia i jak teraz będziecie planować swoje zakupy?

Debata ekologiczna.

Poszerzenie wiedzy z zakresu ekologii, nabywanie umiejętności argumentowania, obrony własnych poglądów.

Debata dotyczy obrony tezy: warto żyć ekologicznie na co dzień.

Nauczyciel dzieli uczniów na 2 zespoły – zwolenników i przeciwników tezy. Siedzą w odpowiednich częściach sali i przygotowują argumenty za i przeciw tezie.

Przykładowe pytania pomocnicze:

1. W jaki sposób dbasz o środowisko?
2. Dlaczego warto segregować śmieci?
3. Jakie znacie źródła energii?
4. Jak możecie oszczędzać energię?
5. Jak możecie oszczędzać wodę?
6. Co daje nam oszczędzanie wody?
7. Co daje nam oszczędzanie energii?

8. Co daje nam segregowanie śmieci?
9. Co to znaczy „żyć ekologicznie”?
10. Jakie są skutki nieekologicznego stylu życia dla ludzi?
11. Jakie są skutki nieekologicznego stylu życia dla zwierząt?
12. Jakie są skutki nieekologicznego stylu życia dla roślin?

Nauczyciel ustala z dziećmi zasady uczestnictwa w debacie, np. słuchamy się wzajemnie, mówi jedna osoba w jednym czasie, głos uczniowi jest udzielany po podniesieniu ręki

Nauczyciel jest moderatorem debaty.

Kalambury ekologiczno-ekonomiczne.

Rozwój kreatywności, myślenia ekologicznego, ekonomicznego.

Nauczyciel pokazuje uczniom kartki z napisanymi przedmiotami lub mówi na ucho. Zadaniem ucznia jest pokazanie przy pomocy gestów, ruchów tych przedmiotów, postaci, sytuacji pozostałym uczniom, a klasa odgaduje.

Propozycje:

Bankomat, pieniądze, wypłacanie pieniędzy z bankomatu, płacenie pieniędzmi, robienie zakupów, karta płatnicza, oszczędzanie pieniędzy, kieszonkowe, bank, dokarmianie zwierząt zimą, segregowanie odpadów, gaszenie światła, oszczędzanie wody przy myciu zębów, sadzenie drzewek, wyrzucanie śmieci do kosza,

Zabawy dramowe:

Skąd się wziąłem?

Nauczycielka wymienia na głos nazwę dowolnego zwierzęcia znanego z literatury dla dzieci. Wytypowana grupa (nie więcej niż 5 uczniów) naradza się przez chwilę a potem odgrywa scenkę z wybranej wspólnie bajki lub książki dla dzieci, której bohaterem jest oczywiście wymienione zwierzę. Zadaniem klasy jest odgadnięcie jej tytułu.

Zabawa trwa dopóty, dopóki nie wystąpią wszystkie zespoły.

Pokochałem szczeniaczka

Scenkę odgrywają trzy osoby: mama, tata i ich dziecko. Narrator wprowadza uczestników zabawy w reguły gry:

Podczas spaceru znalazłeś blakającego się, bezpańskiego szczeniaczka. Spróbuj przekonać mamę i tatę, żeby pozwolili ci się nim zaopiekować.

Zadanie nie jest łatwe, bo rodzice zawsze byli przeciwni obecności zwierzęcia w domu. Ty jednak jesteś zdeterminowany: od zawsze chciałeś mieć zwierzątko, którym mógłbyś się opiekować.

Zachowanie przy stole

Dwoje dzieci odgrywa rolę szućców: jedno jest łyżką a drugie widelcem. Roz-

mawiają ze sobą na temat potraw serwowanych w restauracji, w której „pracują” i o obyczajach w niej panujących. Wspominają stałych i przypadkowych klientów.

Polak mądry przysłowiem

Wybrane dziecko lub grupa dzieci wybiera sobie jakiegokolwiek przysłowie i inscenizuje je. Pozostali uczestnicy zabawy odgadują treść przysłowia.

Ziemia, woda, powietrze

Większe i mniejsze zwierzęta żyją w wodzie, w powietrzu i na lądzie. Dzieci reagując na okrzyk nauczycielki: *ziemia!* naśladują zwierzę lądowe. Na zawołanie *woda!* Udają stworzenie żyjące w wodzie, a słysząc hasło *powietrze!* – „szybują” w przestworzach.

Staś i Zosia
w szkole

Projekt społeczny

klasa III

Pomaganie jest przyjemne

Projekt społeczny

Wstęp

Temat „Pomaganie jest przyjemne” oparty jest na metodzie projektu i dramy. Projekt realizowany jest przez okres dwóch miesięcy (październik-listopad) i bierze w nim udział cała klasa III wraz z rodzicami. Cała idea i tematyka pojawia się z inicjatywy nauczyciela. Celem projektu jest zaplanowanie, przygotowanie i wystawienie sztuki teatralnej dla zaproszonych i przybyłych gości. Dochód uczniowie przekazują dzieciom z wybranej placówki szkolno-wychowawczej, gdzie również spektakl będzie prezentowany.

Uczniowie zapoznają się z tematem, celem głównym, zasadami i sami (z koordynacją nauczyciela) biorą odpowiedzialność za pomyślność przedsięwzięcia. Dzieci przydzielają role sobie i rodzicom lub członkom rodziny (brat, siostra, wujek, ciocia, babcia, dziadek). Rodzice i dzieci spotykają się raz w tygodniu na próby i konsultacje. Wspólnie wykonują scenografię, oprawę muzyczną (we współpracy z nauczycielem muzyki), rekwizyty, stroje. Każdy uczeń bierze odpowiedzialność za swoje zadanie.

Dzieci na zajęciach technicznych wykonują zaproszenia dla gości i plakaty reklamujące przedstawienie w szkole. Cena „wejściówki” na występ jest dowolna. Zebrana kwota zostanie przekazana wybranej placówce.

Okres realizacji: 2 miesiące

Termin realizacji: Prezentacja przedstawienia teatralnego w wybranej placówce (wioska dziecięca, dom dziecka, itp.)

Realizatorzy: Uczniowie klasy III wraz z rodzicami

Nagrody: Statuetki (małe oscary) lub dyplomy

Cele projektu dydaktyczne:

- kształtowanie umiejętności, takich jak: branie odpowiedzialności za podjęte zobowiązania, zdobywanie nowych doświadczeń, planowanie i organizacja pracy, współpraca w grupie, podejmowanie decyzji, ocenianie własnej pracy
- rozwijanie wyobraźni dzieci
- Opracowanie i realizacja przedstawienia teatralnego w oparciu o scenariusz bajki „Pomaganie jest przyjemne”, (scenariusz opracowany na potrzeby projektu)
- Projektowanie i wykonanie kostiumów i scenografii

Cele projektu wychowawcze:

- pomoc finansowa dzieciom potrzebującym;
- uwrażliwienie dzieci na problemy innych;

- zachęcanie innych do udzielania pomocy;
- kształtowanie postaw społecznych;
- pokonanie nieśmiałości, wzmacnianie poczucie własnej wartości;

Sposoby realizacji projektu:

LP	Przebieg realizacji projektu	Pomoce dydaktyczne
1.	Wprowadzenie uczniów do tematu projektu;	
2.	Oglądanie i analiza przedstawienia teatralnego realizowanego w klasach starszych;	
3.	Film na temat instytucji charytatywnych (w rolach głównych występują Staś, Zosia i chłopiec)	Film o Stasiu i Zosi, którzy pokazują, że pomaganie jest przyjemne i łatwe
4.	Pomysły dzieci jak mogą pomagać innym;	
5.	Analiza bajki „ Pomaganie jest przyjemne” (wyodrębnienie postaci pierwszoplanowych i drugoplanowych, wyodrębnienie kolejności zdarzeń, ocena bohaterów);	
6.	Zapoznanie ze scenariuszem. Przydzielenie ról.	
7.	Spisanie kontraktu nauczyciel-rodzic-uczeń;	
8.	Przygotowanie i udekorowanie sali; Próba generalna w strojach;	
9.	Wystawienie sztuki w szkole.	
10.	Podziękowanie dla przybyłych gości. Wręczenie dyplomów lub” mini oskarów”	
11.	Wystawienie sztuki teatralnej w wybranej placówce opiekuńczo-wychowawczej, przekazanie na ręce opiekuna zebranych pieniędzy lub pomoc rzeczowa na rzecz placówki	
12.	Podsumowanie, wspólne uwagi i dyskusje popremierowe podsumowujące projekt (czy jesteśmy z siebie zadowoleni?, czy warto brać udział w takim przedsięwzięciu?, odpowiedz na pytanie czy pomaganie daje nam satysfakcję?)	

Scenariusz bajki

„Pomaganie jest przyjemne”

POSTACIE:

1. Zajączek
2. Mama zajączka
3. Kłusownik
4. Jeź
5. Dzieciół
6. Grzyby (lub więcej)
7. leśniczy
8. 2 małe liski zgubione w lesie
9. Niedźwiedź jedzący miód z beczki
10. drzewa

SCENOGRAFIA:

Las, drzewa

1 SCENA - LAS

W tle słyhać muzykę pełną grozy. Kłusownik zakrada się z włączoną latarką i zakłada wnyki, przykrywa je liśćmi i odchodzi.

2 SCENA - NORKA ZAJĄCZKA

(Mama krząta się po kuchni i przygotowuje śniadanie. Mały zajączek wyleguje się w łóżku.)

ZAJĄCZEK

(przeciągając się)

Ale się dzisiaj nie wyspałem.

MAMA ZAJĄCZKA

Wstań zajączku! Pomóż mi przygotować śniadanie!

ZAJĄCZEK

Nie chce mi się!

MAMA ZAJĄCZKA

Wstawaj szybko!

ZAJĄCZEK

Nie będę pomagał nie będę jadł śniadania! (wychodzi)

3 SCENA – SPACER ZAJĄCZKA

(Zajączek idzie zły po lesie, w tle słychać śpiew ptaków i stukanie dzięcioła)

DZIĘCIOŁ

(stuka w drzewo)

ZAJĄCZEK

Wszyscy się mnie czepiają i czegoś ode mnie chcą! Jeszcze ten dzięcioł! Co to za hałasy? Stuka i stuka, całe dzień stuka, głowa mi pęka. Ja już z tobą zrobię porządek! *(rozgląda się za kamykiem, podnosi z ziemi, wyciąga procę z kieszeni, i strzela w kierunku dzięcioła)*

DZIĘCIOŁ

Ty łobuzie! Mogłeś mi zrobić krzywdę! Ja tu leczę chore drzewo, które zaatakowały korniki! Uciekaj stąd!

ZAJĄCZEK

Ale z niego mądrala! *(z przekąsem)* Wielki lekarz, pomaga. Hałasuje, nie pomaga. *(idzie dalej nucąc pod nosem dowolną melodię)*
(depcze grzyby)

GRZYBY

(przewracając się)

Aj! Nie kop nas! To boli! Nie rób nam krzywdy! My też jesteśmy mieszkańcami lasu.

ZAJĄCZEK

(wzruszając ramionami)

Phi, też mi mieszkańcy!

ZAJĄCZEK

(siadając na trawie)

Ale jestem głodny! *(smutno)* Mogłem zjeść śniadanie w domu.

(w tle słychać popiskiwanie, płacz małych lisków zagubionych w lesie)

ZAJĄCZEK

(nadstawia uszu)

MAŁE LISKI

(z płaczem)

Gdzie jest nasza mama? Zgubiłyśmy drogę do domu. Pomóż nam! Prosimy!

ZAJĄCZEK

(pogardliwie)

Co mnie to obchodzi? Jestem głodny! *(zastanawiając się)* Pomogę wam znaleźć mamę, jeśli dacie mi coś do zjedzenia.

MAŁE LISKI

(z płaczem)

My nic nie mamy, same jesteśmy głodne.

ZAJĄCZEK

(pogardliwie)

W takim razie radźcie sobie same! *(odchodzi)*

ZAJĄCZEK

Muszę coś zjeść, brzusek mnie boli *(rozgląda się)*

(Zajaczek zauważa niedźwiedzia siedzącego w trawie, trzymającego w łapach dzban z miodem)

ZAJĄCZEK

(nagle wpada na pomysł jak zdobędzie pożywienie, skrada się cicho do niedźwiedzia, wyciąga z kieszeni papierową torbę, nadmuchuje ją i z całej siły uderza w nią. Rozlega się hałas. Przestraszony niedźwiedź podskakuje i wypuszcza słoik z miodem z rąk. Zajaczek podbiega do dzbanka i zjada miód.)

NIEDŹWIEDŹ

(odwraca się i krzyczy zdezorientowany)

Co to było? Co się stało! Mój miód rozlany!

(zauważa zająca)

Ty urwisie! Zobacz co się przez ciebie stało. Żartów ci się zachciewa! Ja ci zaraz pokażę! *(goni zająca)*

(zając ucieka i wpada we wnyki, słysząc trzask metalu)

4 SCENA ZAJĄCZEK WPADA W PUŁAPKĘ

ZAJĄCZEK

(użalając się nad sobą)

Aj! Co się stało? Jak boli! Nie mogę się ruszyć, coś trzyma moją łapkę! Pomocy! Pomocy! Pomocy! Niech ktoś mi pomoże! *(płacze, w oddali słysząc odgłosy grzmotów burzy)*

5 SCENA - POMOC ZWIERZĄT

(podchodzą liski)

MAŁE LISKI

(ze współczuciem)

Zajączku co ci się stało? Jak możemy ci pomóc?

ZAJĄCZEK

(z płaczem)

Wpadłem w pułapkę i nie mogę się wydostać.

(Liski próbują bezskutecznie otworzyć wnyk, w oddali słychać stukanie dzięcioła, zajączek cały czas szlocha)

MAŁE LISKI

(krzyczą)

Panie Dzięciole! Panie Dzięciole! Tutaj! Potrzebujemy pomocy!

DZIĘCIOŁ

(przylatuje)

Kto mnie wołał? Co się stało?

MAŁE LISKI

Zajączek został uwięziony!

DZIĘCIOŁ

(przygląda się)

Tutaj może pomóc tylko ktoś bardzo silny. Pofrunę poszukać niedźwiedzia.

(Dzięcioł wraca z niedźwiedziem, liski pocieszają zająca)

NIEDŹWIEDŹ

Kto mnie wołał? Potrzebujecie kogoś silnego? Dobrze trafiliście *(pręży muskuły)*.
(spoglądając na zajączka)

Aaaa, to ten urwis! Co się stało?

MAŁE LISKI

Zajączek wpadł w pułapkę. Ma uwięziona łapkę, trzeba mu pomóc.

NIEDŹWIEDŹ

(zapiera się, rozciąga wnyki i uwalnia zająca)

ZAJĄCZEK

(zawstydzony i zakłopotany)

Bardzo wam dziękuję, bez was bym sobie nie poradził. Przepraszam was, że byłem dla was taki niemiły.

SCENA 5 - WYPROWADZENIE KLUSOWNIKA Z LASU

W tle słychać muzykę pełną grozy. Klusownik zakrada się z włączoną latarką i za-

gląda do wnyków. Zza krzaków wychodzi leśniczy.

LEŚNICZY

W końcu cię dopadłem! Już nigdy nie skrzywdzisz żadnego zwierzęcia! (*goni go*)
(*kłusownik biegnie, potyka się o konar drzewa, przewraca się na jeża*)

KŁUSOWNIK

Aj! Aj! Aj!

JEŻ

Ojej, co się dzieje?

(*kłusownik odbija się od jeża i wpada w ręce leśniczego, leśniczy wyprowadza go z lasu*)

LEŚNICZY

Dopóki się nie zmienisz nie masz wstępu do lasu.

6 SCENA – NORKA ZAJĄCZKA MAMA I ZAJĄCZEK

(*Do norki wchodzi zajaczek, ma obandażowaną łapę.*)

MAMA ZAJĄCZKA

Co się stało?

ZAJĄCZEK

Mamo nie uwierzysz, co mi się przydarzyło. Wpadłem w pułapkę, ale pomogli mi przyjaciele. Bez nich nie dałbym sobie rady. Jest mi wstyd, bo oni mi pomogli a ja byłem dla nich taki niedobry. I dla ciebie też byłem niemiły mamo. Przepraszam Ciebie.
(*przytula mamę*)

MAMA ZAJĄCZKA

Wiele się dzisiaj nauczyłeś.

ZAJĄCZEK

Tak, już zawsze będę pomagał innym. A tobie najbardziej.

ZAKOŃCZENIE

(*Wszyscy aktorzy wychodzą na scenę, recytują lub śpiewają na własną nutę*)

„Tra la la, każdy tu przyjaciół ma

Tra la la, tra la li możesz pomoc nam i ty

Wiemy o tym, to niezmiennie

Pomaganie jest przyjemne”

Scenariusz zajęć dla klasy III do projektu Pomaganie jest przyjemne

Temat: Poznajemy bajkę „ Pomaganie jest przyjemne „

Cele dla nauczyciela

- uczeń rozwija indywidualne zainteresowania, uczy się wrażliwości estetycznej i aktywności twórczej;
- czyta ze zrozumieniem fragmenty bajki
- wypowiada się na temat bohaterów
- wyodrębnia postacie pierwszoplanowe i drugoplanowe i ocenia ich zachowanie;
- opisuje pracę reżysera, scenografa, charakteryzatora przedstawienia teatralnego;

Cele dla ucznia

- poznaje bajkę „ Pomaganie jest przyjemne „;
- przydzielam role uczniom i rodzicom;
- potrafię współpracować w grupie;
- szanuję wypowiedzi innych;
- poznaje zasady udziału w dyskusji;
- uczy się empatii

Metody i formy pracy

Praca indywidualna i grupowa, oglądanie filmu, rozmowa naprowadzająca (pytania-odpowiedzi), wypowiedzi dzieci, wykonanie i uzupełnienie tabeli;

Przebieg zajęć

1. Powitanie. Wprowadzenie do tematu:
 - co to jest baśń?
 - czy uczniowie znają bajki?
 - uczniowie podają przykłady ulubionych bajek;
3. Nauczyciel czyta bajkę „Pomaganie jest przyjemne”;
4. Nauczyciel rozdaje tekst dzieciom.
5. Głośne czytanie tekstu przez dzieci z podziałem na role.
6. Wyodrębnienie przez dzieci postaci pierwszoplanowych i drugoplanowych. Wypisanie postaci w tabeli do zeszytu.
7. Ocena zachowania każdej z postaci. W tabeli uczniowie wypisują imiona po-

- staci z podziałem na pozytywną i negatywną
9. Nauczyciel przydziela role dzieciom i rodzicom i rozdaje egzemplarze scenariusza.
 10. Podsumowanie i ocena pracy uczniów.

Temat: Przygotowanie elementów scenografii do bajki

Cele dla nauczyciela

- uczeń wykonuje elementy scenografii
- wykorzystuje materiały recyklingowe (kartony, plastikowe butelki, papier drukowany z jednej strony, itp.) do wykonania dekoracji
- łączy poszczególne elementy dekoracji za pomocą różnych metod
- projektuje elementy dekoracji

Cele dla ucznia

- starannie wykonują przydzielone zadania
- stosują zasady współpracy w grupie

Metody i formy pracy

Działalność praktyczna, oglądowa, praca grupowa;

Przebieg zajęć

Uczniowie od początku zainicjowania projektu gromadzili różne materiały potrzebne do wykonania scenografii, w tym recyklingowe (niepotrzebne kartony, papier, butelki plastikowe, ścinki materiałów, złotka po waflach, itp.). Dzieciom może pomóc nauczyciel lub rodzic za zdolnościami plastycznymi.

1. Powitanie,
2. Podanie tematu zajęć - Oglądanie na Internecie przykładowych elementów scenografii.
3. Zapoznanie z celami zajęć
4. Zaprojektowanie i ustalenie, jakiej wielkości elementy scenografii mają być wykonane. (planowanie pracy)
3. Podział klasy na grupy.
4. Wykonanie elementów scenografii :
 - Każda z grup dobiera odpowiednie elementy do wykonania zadania.
 - Grupa wykonująca wykonuje dekoracje z kartonów, okleja, szkicuje i ozdabia farbami..
8. Sprzątanie miejsca pracy.
9. Prezentacja i ocena wykonanych prac
10. Ustalenie jakie elementy dekoracji zostały do wykonania wspólnie z rodzicami.

Temat: Spisujemy kontrakt.

Cele dla nauczyciela

- przygotowuje kontrakty w wersji pisemnej (wydrukowane na komputerze);
- przypomina cel i termin wykonania projektu,
- przypomina etapy realizacji przedsięwzięcia i jak mają przebiegać.

Cele dla ucznia

- podpisują kontrakt z nauczycielem i rodzicami;
- zobowiązują się dotrzymać warunków kontraktu;
- uczą się współodpowiedzialności za efekty pracy zespołowej;

Metody i formy pracy

Pogadanka, dyskusja, burza mózgów, praca indywidualna i zespołowa,

Przebieg zajęć

Nauczyciel kilka dni wcześniej telefonicznie zaprasza rodziców (rodzeństwo lub dziadków, w zależności, kto z rodziny wyraził zgodę na udział w sztuce teatralnej) na zajęcia. Podaje dokładną datę i godzinę.

1. Powitanie. Podziękowanie rodzicom za przybycie.
2. Przypomnienie tematu, celu projektu.
3. Ustalenie z rodzicami i uczniami etapów i terminu realizacji projektu.
4. Ustalenie harmonogramu realizacji zadań.
5. Ustalenie czynności i kto za nie odpowiada (uczeń, nauczyciel).
6. Pogadanka, jak należy wywiązać się z powierzonego zadania.(Aby każdy dotrzymał słowa i dobrze przygotował się do realizacji projektu podpiszemy wspólne zobowiązanie, umowę, kontrakt).
 - Co to znaczy podpisać z kimś umowę?
 - Kto powinien ją podpisać?
 - Kiedy należy spisać umowę z drugą osobą?
 - Jakie zobowiązania należy tam zapisać?
 - Uczniowie wymieniają swoje zobowiązania podczas realizacji projektu.
 - Rodzice wymieniają swoje zobowiązania podczas realizacji projektu.
 - Nauczyciel wymieniają swoje zobowiązania podczas realizacji projektu.
7. Wspólne opracowanie kontraktu (załącznik nr 1, nr 2, nr 3)
8. Podpisanie kontraktów i umieszczenie na tablicy klasowej
9. Podziękowanie rodzicom/członkom rodzin za przybycie.

Przykładowe kontrakty

Kontrakt zawarty między:	
Uczniowie	Nauczyciel
1. Ustalamy termin realizacji projektu; 2. Ustalamy poszczególne etapy wykonywanych zadań, terminy konsultacji; 3. Ostateczne decyzje podejmujemy przez głosowanie- decyduje większość głosów; 4. W razie potrzeby zwracam się zapytaniem do nauczyciela;	1. Koordynuje pracę uczniów; 2. Ustalam cotygodniowe konsultacje i próby; 3. Monitoruję efekty pracy na każdym etapie, aby dotrzymać terminu realizacji przedstawienia
Data i podpis	Data i podpis

Kontrakt zawarty między:	
Uczniowie	Rodzice (rodzeństwo, dziadkowie)
1. Ustalamy termin realizacji projektu; 2. Pomagamy w wykonywaniu scenografii, rekwizytów i strojów (na zajęciach technicznych); 3. Bierzemy udział w próbach; 4. Projektujemy i wykonujemy zaproszenia i plakaty reklamujące przedstawienie; 5. W razie potrzeby zwracam się zapytaniem do rodziców;	1. Ustalamy termin realizacji projektu; 2. Pomagamy w wykonywaniu scenografii, rekwizytów i strojów (na zajęciach technicznych); 3. Bierzemy udział w próbach; 4. Pomagamy wykonać zaproszenia i plakaty reklamujące przedstawienie i rozwieszamy je; 4. Zawsze w razie wątpliwości służę pomocą;
Data i podpis	Data i podpis

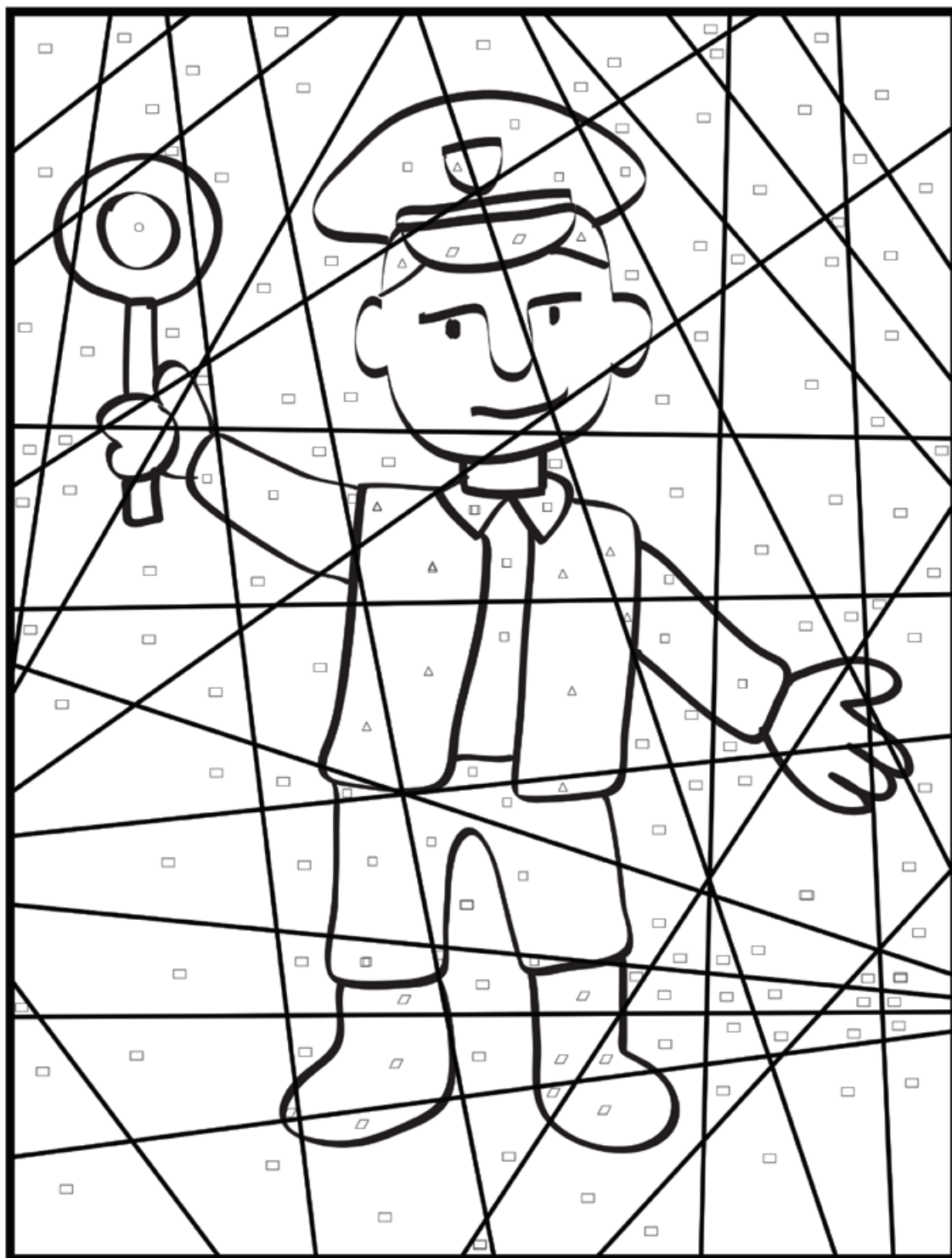

Kontrakt zawarty między:	
Rodzice (rodzeństwo, dziadkowie)	Nauczyciel
1. Ustalamy cotygodniowe konsultacje i próby; 2. Pomagamy w wykonywaniu scenografii, rekwizytów i strojów (na zajęciach technicznych); 3. Bierzemy udział w próbach; 4. Pomagamy wykonać zaproszenia i plakaty reklamujące przedstawienie i rozwieszamy je;	1. Ustalam cotygodniowe konsultacje i próby; 2. Koordynuję pracę;
Data i podpis	Data i podpis

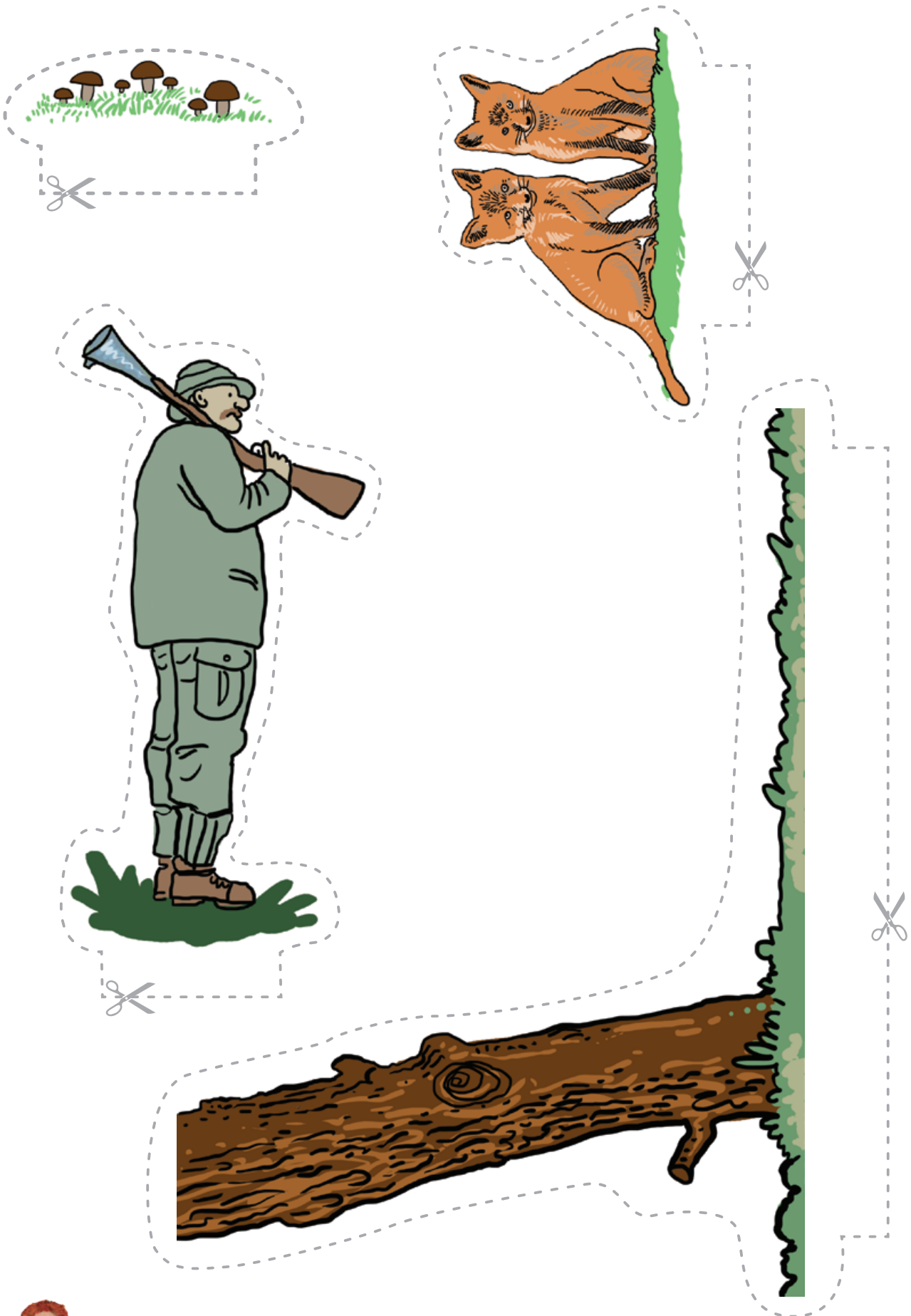

Przykładowe projekty zintegrowanych kart pracy

Pokoloruj według schematu: ■ – na niebiesko, ■ – na zielono, ▲ – na żółto, ● – na czerwono, ▬ – na czarno.

Wytnij figury i pokoloruj je. Wykonaj makietę przedstawiającą dowolną scenę z bajki „Pomaganie jest przyjemne”.

Staś i Zosia
w szkole

Projekt matematyczny

klasa III

Dotleniony matematyk

Projekt matematyczny

Cel główny projektu: Zastosowanie praktycznych umiejętności matematycznych w życiu codziennym. Uświadomienie celowości uczenia się.

Dydaktyczne:

- Uczeń liczy w zakresie 1000, mierzy posługując się miarką metrową i centymetrową, stopami, wyznacza odległość, mierzy czas posługując się stoperem, szacuje wagę przedmiotów, oblicza objętość
- Rozwija umiejętności techniczne
- Prezentuje swoje zdanie, używa argumentów

Wychowawcze:

- współpracuje w grupie w celu realizacji wspólnych zadań,
- rozwija swoje zdolności i umiejętności
- rozwija umiejętności społeczne: komunikatywność, odpowiedzialność, zaangażowanie

I. Zapoznanie z metodą projektu.

II. Wprowadzenie w tematykę gier: ulubione gry dzieci (planszowe, komputerowe, inscenizacyjne, dramowe, i, in.)

III. Sformułowanie tematu projektu na podstawie rozmów na temat matematycznych umiejętności praktycznych, jakie posiadają dzieci i ich użyteczności w życiu codziennym ustalenie tematu: „Dotleniony Matematyk”.

L.P.	Przebieg	Pomoce dydaktyczne
Etap początkowy – wprowadzenie		
1.	Podział klasy na zespoły 7-8 osobowe i ustalenie zasad pracy w zespole: - Kto będzie liderem? - Jak będziemy podejmować decyzje (jednogłośnie, większością głosów)? - Jak będziemy rozwiązywać konflikty? - Jakie zasady będą obowiązywać (pracują wszyscy, dyskutują, wszyscy słuchają lidera, każdy ma prawo głosu, ostateczną decyzję podejmuje lider, i.in.)	Emotikony

2.	Zawarcie kontraktu (między zespołami a nauczycielem)	Kontrakty
3.	Podział zadań w zespole	Tabela z podziałem zadań
Etap realizacji		
4.	Przypomnienie ulubionych gier planszowych	Gry przyniesione z domu, wypożyczone ze świetlicy,
5.	Konstruowanie gry planszowej z zastosowaniem liczenia. Tworzenie instrukcji.	Arkusze papieru, flamastry, pionki, kostki do gry, kolorowy papier, klej,
6.	Zabawy z wykorzystaniem skonstruowanych gier.	
7.	Zapoznanie z grą komputerową przygotowaną w projekcie lub przez nauczyciela	Gra komputerowa, komputery, gra „Dotleniony Matematyk”
8.	Spotkanie z leśnikiem (lub innym ekspertem, zależnie gdzie będzie się odbywać gra terenowa)	Zaproszenie dla eksperta, sala na spotkanie, pytania do eksperta,
9.	Wykonanie zdjęć terenu	Aparaty fotograficzne
10.	Tworzenie gier terenowych przez zespoły	Arkusze papieru, flamastry, pionki, kostki do gry, kolorowy papier, klej,
11.	Gra terenowa	List – zaproszenie do gry od Stasia i Zosi (ew. maskotki), niezbędnik Stasia i Zosi (plecak z wyposażeniem na grę: koperty z zadaniami,

etap końcowy – podsumowanie		
12,	Sprawozdanie	Zdjęcia z realizacji projektu, rzutnik, ekran
13.	Opublikowanie opracowania gier na stronie internetowej szkoły	Strona internetowa szkoły, opisy gry
14.	Ewaluacja projektu. Ocena zaangażowania poszczególnych uczniów w realizację projektu.	Rozmowa, informacja zwrotna nauczyciela, Kosz i Walizka
<p>Uwaga!</p> <p>Do prezentacji przebiegu projektu potrzebna będzie dokumentacja fotograficzna z poszczególnych etapów realizacji.</p>		

Kontrakty

Kontrakt zawarty między	
zespołem Szalonych Matematyków	a Nauczycielką, p.
1. Terminowo wykonujemy zadania projektu. 2. Pracujemy zgodnie i podporządkowujemy się poleceniom lidera. 3. Otwarcie wyrażamy swoje zdanie i szanujemy zdanie innych. 4. W razie potrzeby zwracamy się o pomoc do Nauczyciela.	1. Udzielam zespołom konsultacji zgodnie z przygotowanym terminarzem. 2. Pomagam, kiedy zespół prosi o pomoc oraz w sytuacjach trudnych. 3. Odwołuję się do zasad pracy.
Data i podpisy:	Data i podpis:

Kontrakt zawarty między	
zespołem Latających Geniuszy	Nauczycielką, p.
1. Terminowo wykonujemy zadania projektu. 2. Pracujemy zgodnie i podporządkowujemy się poleceniom lidera. 3. Otwarcie wyrażamy swoje zdanie i szanujemy zdanie innych. 4. W razie potrzeby zwracamy się o pomoc do Nauczyciela	1. Udzielam zespołom konsultacji zgodnie z przygotowanym terminarzem. 2. Pomagam, kiedy zespół prosi o pomoc oraz w sytuacjach trudnych. 3. Odwołuję się do zasad pracy.
Data i podpisy:	Data i podpis:

Podział zadań w zespole

Zespół I/II				
Lp.	Zadanie	Kto to zrobi?	Co jest potrzebne?	Termin
1				
2				

List Stasia i Zosi

Gra terenowa: Dotleniony Matematyk

Pomoce: Staś i Zosia przygotowali dla Was ekwipunek. zegarek, stoper. płachta do transportowania, plan gry, koperty z zadaniami

Podpowiedź organizacyjna dla zespołu: wyznaczcie jedną osobę do mierzenia czasu, jedną do noszenia plecaka, jedną do wyjmowania instrukcji z plecaka, jedną do czytania instrukcji,

Czas wykonania zadania na stacji: do 5 minut

Punktacja: 50 punktów za każde poprawnie wykonane zadanie. za przekroczenie czasu odlicza się 5 pkt.

Cel: Ukończyć grę mieszcząc się w ramach czasowych i zdobywając jak największą liczbę punktów

Nagroda: niespodzianka

Punkty-stacje:

I. *Najszybciej jak potraficie.* Przebiegnijcie szybko pierwszy odcinek drogi. Natychmiast po zatrzymaniu zmierzcie tętno dwóm wskazanym przez lidera osobom (metodą którą poznaliście). Uruchomcie stoper. Zapiszcie wynik pomiaru tętna po minucie. A teraz podzielcie się na dwuosobowe drużyny, wykonajcie masaż odpężający ramion, weźcie 5 głębokich oddechów. Ponownie zmierzcie tym samym osobom tętno po upływie minuty. Zapiszcie wynik pomiaru i porównajcie. Jak zmieniło się tętno? Zapiszcie wnioski.

II. *Trochę wody dla ochłody.* Nasze organizmy potrzebują 2,5 litra wody. Oto ona. Niech każdy z Was wypije ćwierć litra. Ile wody wypiliście razem? Wykonajcie obliczenie i zapiszcie wynik. Pamiętajcie, aby użyć odpowiedniej jednostki miary.

III. *Czas na odpoczynek.* Zmierzcie długość Waszych stóp (w obuwiu). Zapiszcie wyniki pomiaru. Wybierzcie osobę z najdłuższą stopą, która wyznaczy odległość 50 stóp na lewo od dębu. Tu ukryta jest przekąska dla Was. W jakiej odległości od dębu (ile metrów i centymetrów) znajduje się przekąska. Odnajdźcie ją. Spośród produktów z tabeli wybierzcie takie, których łączna wartość kaloryczna dla całej grupy zamknie się w 1000 kalorii. Zaznaczcie w tabeli wybrane przez Was produkty. W odznanym miejscu wbijcie swoją chorągiewkę.

IV. *Spotkanie w pół drogi.* Dokładnie o godzinie 12.15 spotkacie drużynę przeciwną. Poczekajcie na nią kwadrans, przywitajcie się. Jest godzina A teraz ... przeciąganie liny. Wyznaczcie spośród siebie 4 osoby. Kto najlepiej tu się sprawdzi? Powodzenia! Zwycięska drużyna dostaje dodatkowo 20 pkt.

V. *Razem sobie poradzimy.* Na miejscu znajdziecie dwa kartony wykonane z różnych materiałów, oszacujcie wagę i wybierzcie przedmiot, który jesteście w stanie przetransportować szybciej i łatwiej do mety. Sprawdźcie, czy może Wam pomóc ekwipunek, który podarowali Wam Staś i Zosia. Wybierzcie właściwy. Wyznaczona osoba z zespołu ma za zadanie zmierzyć czas (niech poda ten czas w minutach i sekundach).

Scenariusz zajęć zintegrowanych do projektu matematycznego pt. „Dotleniony matematyk”

Temat: Zasady pracy w zespole podczas realizacji projektu

Cele dla nauczyciela:

- A. Uczeń wymienia zasady zachowania.
- B. Wypowiada swoje zdanie. Uważnie słucha wypowiedzi innych.
- C. Wyjaśnia potrzebę słuchania innych. Poprawnie zapisuje sformułowane zdania.
- D. Odgrywa scenki dramatyczne na podany przez nauczyciela temat. Współpracuje w grupie Bierze odpowiedzialność za złożone przez siebie zobowiązania.

Cele dla ucznia:

- znam i stosuję zasady dobrego wychowania,
- uczestniczę w rozmowie, dyskusji,
- uzasadniam konieczność wywiązania się ze złożonych zobowiązań.

Kryteria oceniania (nacobezu)

Najwyższą oceną dostaną uczniowie, którzy będą aktywni oraz poprawnie zapiszą zdania.

Pytania kluczowe:

- Czy warto mówić, co się myśli i dlaczego?
- Do czego potrzebna nam jest umiejętność słuchania i mówienia?
- Co się dzieje, kiedy nie wywiązujemy się ze zobowiązań?

Metody i formy pracy (wg M. Taraszkiewicz): praca w grupach, rozwiązywanie problemów, pokaz, ćwiczenie, odgrywanie ról, pytania i odpowiedzi

Środki dydaktyczne: list do dzieci, ilustracje przedstawiające relacje między ludźmi, plansza z celami dla ucznia, emotikony, tabela ze zdaniami dotyczącymi umiejętności społecznych,

Przebieg zajęć:

1. Podanie tematu zajęć – odczytanie listu opisującego konflikt między dziećmi
2. Zapoznanie uczniów z celami i kryteriami sukcesu.
3. Określenie własnych umiejętności społecznych – karta pracy 1.
4. Wykonanie w grupach zadań – realizacja scenek dramatycznych - Tematy scenek - Zaproszenie do zabawy. Pytanie o udział w zabawie. Rozmowa o tym, co lubisz robić w czasie przerwy. Umowa dotycząca wspólnej zabawy na przerwach.

Omówienie scenek i wnioski: warto mówić, co się myśli i czuje; trzeba wiązywać się ze zobowiązań.

5. Sformułowanie zdań – zobowiązań i podpisanie kontraktu.
6. Podsumowanie wspólnej pracy.
7. Sprawdzenie realizacji celów. Informacja zwrotna dla ucznia. Podkreślenie wagi pracy grupowej.
 - docenienie dobrych elementów pracy uczniów,
 - co wymaga poprawienia lub dodatkowej pracy,
 - co robić, aby poprawić swoje umiejętności.
8. Informacja zwrotna dla nauczyciela – karta pracy 2
9. Zakończenie zajęć.

Temat: Tworzymy grę planszową dla zespołu A/zespołu B

Cele dla nauczyciela:

- A. Uczeń dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli w zakresie 100.
- B. Realizuje w przestrzeni drogę wykonując polecenia: na lewo, na prawo, do przodu, do tyłu. Rysuje figury pod dyktando wykorzystując kierunki oraz liczenie.
- C. Tworzy zasady gry planszowej formułując jasne, krótkie zdania. Zapisuje instrukcję pamiętając o zasadach pisowni.
- D. Tworzy grę planszową współpracując w grupie. Argumentuje swoje zdanie, respektuje potrzeby innych.

Cele dla ucznia:

- znam kierunki, uważnie wykonuję polecenia rysując dyktando matematyczne
- aktywnie uczestniczę w wykonaniu zadania

Kryteria oceniania (nacobezu)

Najwyższą oceną dostaną uczniowie, którzy:

- poprawnie wykonają dyktando,
- będą aktywni podczas tworzenia gry.

Pytania kluczowe:

Do czego potrzebna jest znajomość kierunków? Kiedy może się bardzo przydać? W jakich sytuacjach ważna jest wspólna praca? Czego człowiek raczej nie wykona sam?

Metody i formy pracy (wg M. Taraszkiewicz): praca w grupach, rozwiązywanie problemów, pokaz, ćwiczenie, pytania i odpowiedzi.

Środki dydaktyczne: gry planszowe, plansza do zabawy „Którędy do domu?”, plansza z celami dla ucznia, arkusze papieru, flamastry, pionki, kostki do gry, kolorowy papier, klej.

Przebieg zajęć:

1. Podanie tematu zajęć – Dyktando matematyczne: na papierze w kratkę rysują linie zgodnie z poleceniami. Karta pracy 1.
2. Zapoznanie uczniów z celami i kryteriami sukcesu.
3. Tworzenie w zespołach gry planszowej i instrukcji.
4. Prezentacja prac zespołów.

Podsumowanie wspólnej pracy. Sprawdzenie realizacji celów. Informacja zwrotna dla ucznia. Docenienie pracy uczniów, wskazanie ciekawych elementów, określenie stopnia zaangażowania zespołowego i indywidualnego, ocena.

5. Informacja zwrotna dla nauczyciela.

Dokończ zdanie: *Jestem zadowolony z siebie, ponieważ.....*

Kosz i walizka - Karta pracy 2.

6. Zakończenie zajęć.

Temat: Spotkanie z panem leśniczym.**Cele dla nauczyciela:**

- A. Uczeń formułuje i zapisuje pytania.
- B. Uważnie słucha odpowiedzi.
- C. Przedstawia się. Kulturalnie zwraca się do rozmówcy. Notuje najważniejsze informacje.
- D. Ocenia wagę zdobytych informacji i porządkuje je.

Cele dla ucznia:

- zadaję pytania i słucham odpowiedzi,
- aktywnie uczestniczę w spotkaniu.

Kryteria oceniania (nacobezu)

Najwyższą oceną dostaną uczniowie, którzy:

- zapiszą 3 pytania do gościa,
- będą aktywni podczas rozmowy

Pytania kluczowe:

Jak sformułować pytania, aby uzyskać dużo ciekawych informacji?

Metody i formy pracy (wg M. Taraszkiewicz): praca w grupach, rozwiązywanie problemów, pokaz, ćwiczenie, pytania i odpowiedzi.

Środki dydaktyczne: plansza z celami dla ucznia, karta pracy, tekst wywiadu ze skryptu.

Przebieg zajęć:

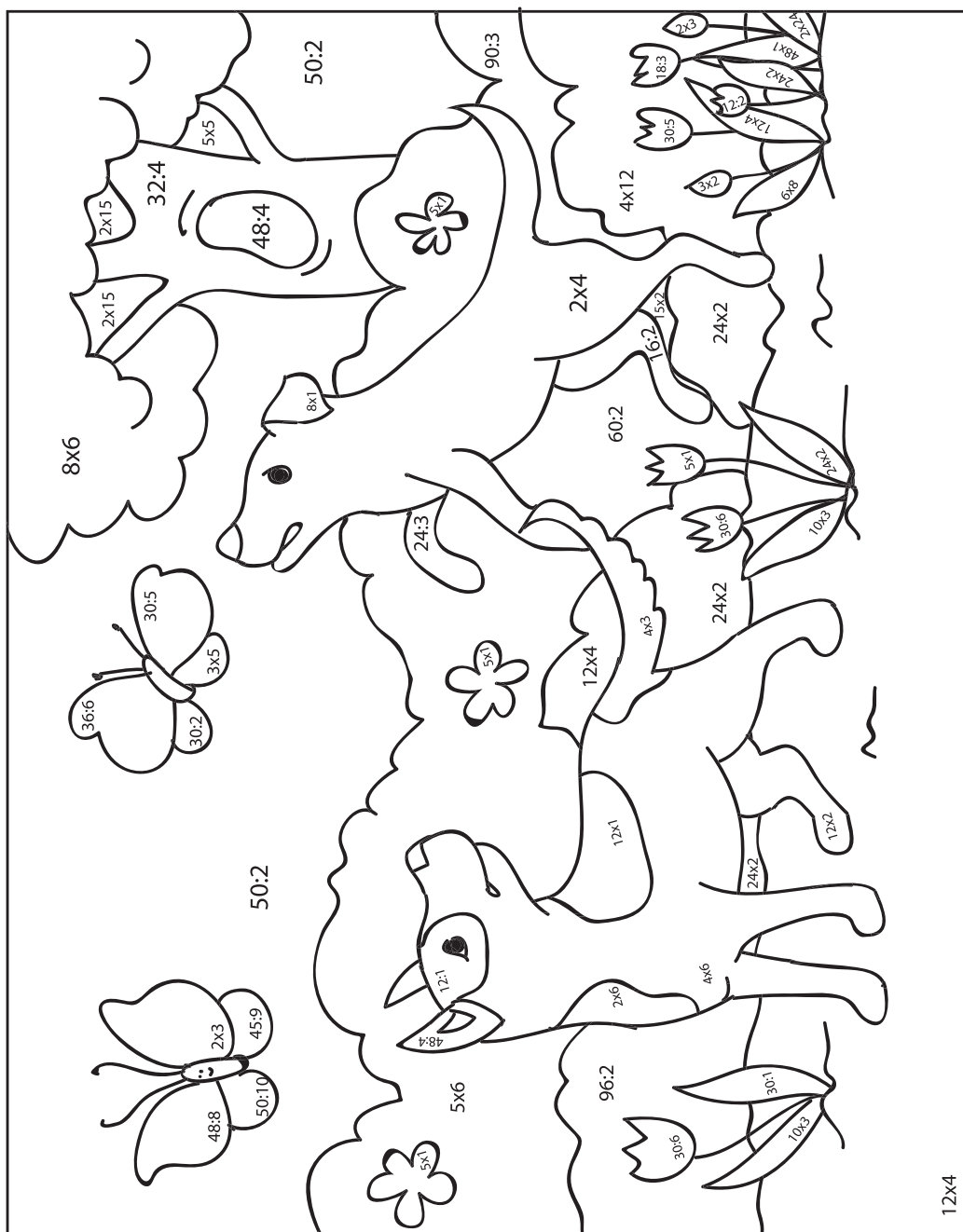
1. Podanie tematu zajęć – odczytanie wywiadu ze SKRYPTU.
2. Zapoznanie uczniów z celami i kryteriami sukcesu.
3. Po co przeprowadza się wywiady? Jakie pytania i po co się zadaje?
4. Przypomnienie rodzajów zdań. Zdania pytające. Zasady pisowni. - Karta pracy 1
5. Przywitanie Gościa i przeprowadzenie wywiadu. Pożegnanie Gościa.
6. Podsumowanie wspólnej pracy. Zebranie i uporządkowanie zgromadzonych informacji. Ocena ich pod kątem ich przydatności w realizacji projektu.
7. Sprawdzenie realizacji celów. Informacja zwrotna dla ucznia. Podkreślenie wagi pracy grupowej.
 - docenienie dobrych elementów pracy uczniów,
 - co wymaga poprawienia lub dodatkowej pracy,
 - co zrobić, aby poprawić swoje umiejętności.
8. Informacja zwrotna dla nauczyciela. Dokończ zdanie:
 - *Okazało się, że umiem/nie umiem*
 - *Jestem zadowolony z naszej pracy, ponieważ.....*
9. Zakończenie zajęć.

Przykładowe projekty zintegrowanych kart pracy

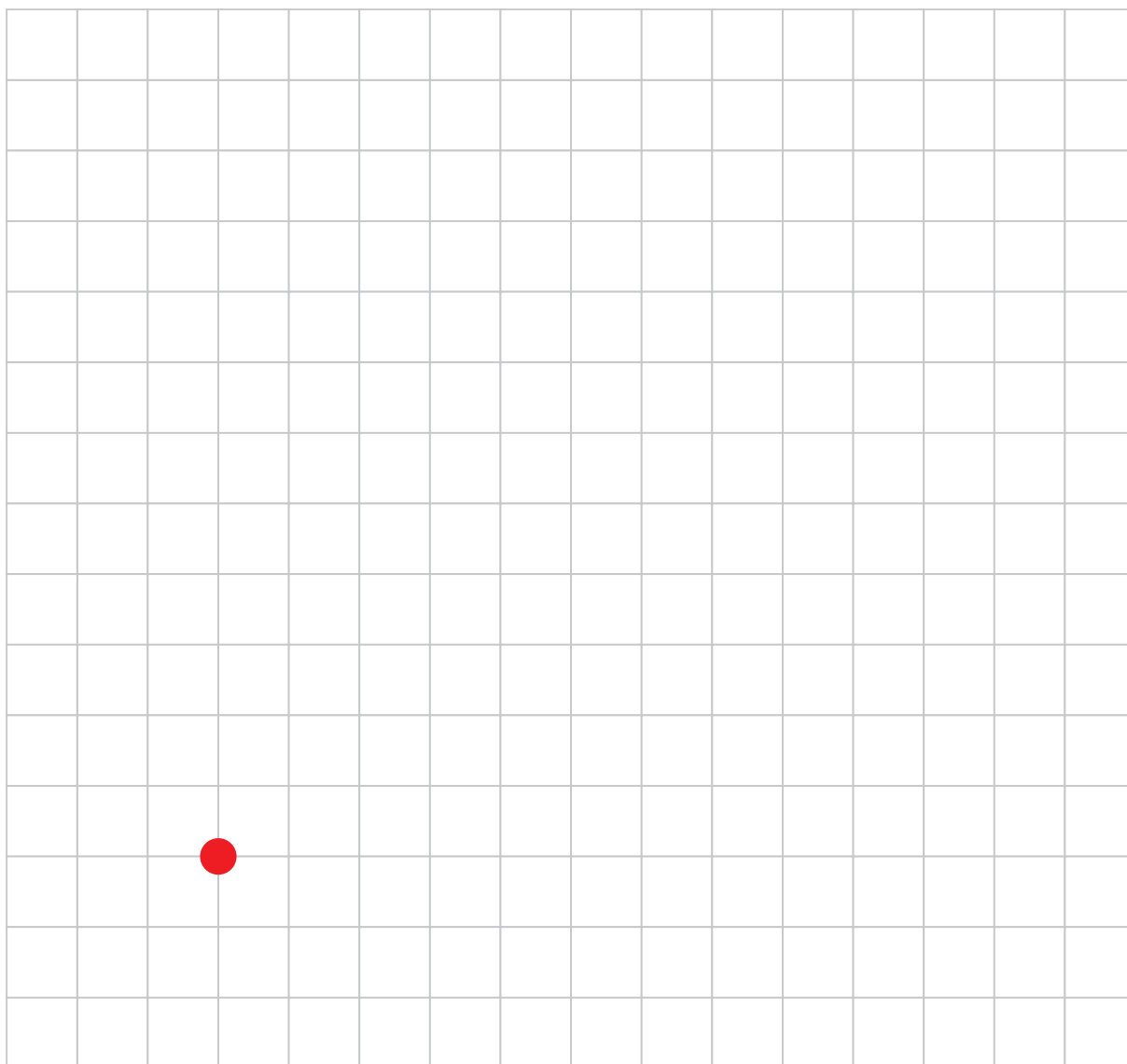
Wykonaj działania i pokoloruj obrazek według otrzymanego wyniku zgodnie ze schematem.

5 – czerwony, 6 – żółty, 8 – brązowy, 12 – czarny, 15 – niebieski, 24 – jasnoszary, 25 – jasnoniebieski, 30 – ciemnozielony, 48 – jasnozielony.

Rysuj od kropki zgodnie z poleceniem:

- 2 kratki w górę, 2 kratki w prawo, 4 kratki w górę,
- 1 kratka w prawo, 1 kratka w górę, 1 kratka w lewo,
- 1 kratka w dół, 2 kratki w lewo, 1 kratka w górę,
- 1 kratka w prawo, 1 kratka w górę, 2 kratki w prawo,
- 1 kratka w górę, 1 kratka w prawo, 4 kratki w dół,
- 5 kratek w prawo, 1 kratka w górę, 1 kratka w prawo,
- 2 kratki w dół, 1 kratka w lewo, 4 kratki w dół,
- 3 kratki w lewo, 2 kratki w górę, 2 kratki w prawo,
- 1 kratka w górę, 5 kratek w lewo, 3 kratki w dół, 3 kratki w lewo.

Staś i Zosia
w szkole

Projekt przyrodniczy

klasa III

NASZA IDEALNA EKO-SZKOŁA

Projekt przyrodniczy

Cele projektu: (opisywane z perspektywy nauczyciela, cele dydaktyczne i wychowawcze)

- Poszerzenie wiedzy i świadomości ekologicznej u dzieci
- Wykonanie makiety idealnej Eko-szkoły,
- Przeprowadzenie konferencji z władzami gminy(Wójt).
- Sposoby wykorzystania ekośmieci.

Dydaktyczne:

- wykonanie prostych rekwizytów do przygotowania makiety,
- wykorzystanie znanych technik plastycznych do przygotowania ekologicznych pojemników,
- rozwijanie wyobraźni dzieci,
- kształcenie umiejętności, takich jak: twórcze myślenie, wykorzystania doświadczenia, planowanie i organizacja pracy, zbieranie i selekcjonowanie informacji.

Wychowawcze:

- stymulowanie rozwoju i inspirowanie twórczych działań dzieci,
- aktywna praca w grupie w celu wykonania zadania
- kształtowanie zdolności właściwego reagowania na niszczenie środowiska przez rówieśników i dorosłych kształtowanie osobowości i cech charakteru takich jak: punktualność, odpowiedzialność, systematyczność, rzetelność, zaangażowanie,
- współpraca w grupie, rozwiązywanie problemów na zasadzie kompromisu, podejmowanie decyzji, ocenianie własnej pracy, uczenie się rywalizacji na zasadzie fair-play.

Sposoby i terminy konsultacji nad projektem (wg uznania nauczyciela np. raz w tygodniu, po lekcjach, w trakcie lekcji, wszystkie zespoły, poszczególne grupy).

L.P.	Przebieg	Pomoce dydaktyczne
Etap początkowy – wprowadzenie		
1.	<p>Wprowadzenie uczniów do tematu projektu</p> <p>a) wypełnienie ankiety dotyczącej ekologicznego stylu życia w domu i w szkole,</p> <p>b) omówienie podstawowych zagadnień, które mają prowadzić do realizacji celów projektu: ekologia, ochrona środowiska, dzikie wysypiska śmieci, recykling, ekośmieci, elektrośmieci; używanie do zakupów koszyków, toreb płóciennych lub bawełnianych zamiast foliowych; kompostowanie odpadów organicznych itp.;</p>	<p>Przykładowa ankieta</p> <p>Zabawa</p>
Etap realizacji		
2.	<p>Przedstawienie harmonogramu realizacji projektu</p> <p>a) przyswojenie i utrwalenie nowo zdobytej wiedzy dzięki grom i zabawom interaktywnym, planszowym</p>	<p>Gra planszowa „Staś i Zosia – młodzi ekolodzy”</p>
3.	<p>Wykonanie makiety „Moja Idealna Ekoszkola”</p> <p>Etapy wykonywanie makiety,</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnienie pojęcia makiety, – podział klasy na zespoły zadaniowe (metoda przydzielania funkcji wg uznania nauczyciela), – rozrysowanie planu makiety z uwzględnieniem takich miejsc jak: kącik odpoczynku, piktogramy, rozmieszczeniem samodzielnie wykonanych pojemników itp., – zbiórka materiałów niezbędnych do wykonania makiety, – wykonanie makiety(ustalenie czasu, terminu realizacji). 	<p>Kartony</p>
4.	<p>Warsztaty recyklingowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykonanie zaproszenia na warsztaty dla rodziców, kolegów, koleżanek, – wykonanie pojemników na śmieci w kształcie zwierzątek (delfin - papier (niebieski), żaba - szkło kolorowe (zielony), papuga – plastik (czerwony), łabędź - białe szkło (biały)). 	<p>Recyklingowe materiały: zużyte pudełka po lodówce, TV,</p>
5.	<p>Wykonanie piktogramów propagujących postawy proekologiczne i rozmieszczenie ich w budynku szkoły (nie śmiecić, segregacja odpadów)</p>	<p>Na zajęciach technicznych wykonanie piktogramów</p>
6.	<p>Wykorzystanie zdobytej wiedzy w praktyce: Zorganizowanie konferencji z władzami gminy(Wójtem) pt. „Moja idealna EKO-Szkola”;</p>	<p>Przykładowy zestaw pytań</p>

Etap końcowy – podsumowanie

7.	Prezentacja rezultatów pracy nad projektem (publiczna prezentacja makiety w szkole w obecności władz gminy, rodziców i społeczności lokalnej, konferencja).	
8.	Dokumentowanie prac wykonanych w czasie projektu	Notatki, portfolio, kronika
9.	Ewaluacja projektu. Ocena zaangażowania poszczególnych uczniów w realizacji projektu.	

Scenariusz zajęć zintegrowanych do projektu przyrodniczego pt.: Nasza idealna Eko-Szkoła

Temat: EKO-SZKOŁA - super szkołą!

1. Cel ogólny:

- kształtowanie postaw proekologicznych,
- kształtowanie umiejętności przeprowadzenia konferencji z przedstawicielami władz lokalnych (formułowanie, zadawanie pytań, umiejętność podtrzymania konwersacji, ćwiczenie kreatywnego myślenia).

2. Cele szczegółowe:

- Kształtowanie odpowiedzialności za stan przyrody poprzez budzenie świadomości i wrażliwości ekologicznej
- Zaznajomienie z zasadami ochrony środowiska i przestrzeganie ich każdego dnia(w domu, szkole, okolicy)
- Kształtowanie zdolności właściwego reagowania na niszczenia środowiska przez rówieśników i dorosłych

3. Cele dla nauczyciela:

- wyjaśnia potrzebę segregacji śmieci,
- współpracuje w grupie,
- zna zasady tworzenia ankiety,
- prawidłowo formuje pytania,
- potrafi odczytywać piktogramy.

4. Cele dla ucznia

- Wymieniam kolory pojemników do segregacji odpadów
- Uczestniczę w konferencji, uważnie słucham, zadaję pytania
- Segreguję śmieci
- Układam ankietę
- Wyjaśniam pojęcie recyklingu

5. Metoda/forma

- Podająca

- Praktycznego działania
- Aktywizująca
- Problemowa (rozmowa kierowana)

6. Zasoby/pomoce dydaktyczne

- opracowana ankieta,
- wykonana przez uczniów makiet „Moja idealna EKO-SZKOŁA”,
- ekopojemniki na śmieci, piktogramy,
- kronika projektu,
- Przykładowy zestaw pytań do Wójta Gminy.

Przebieg zajęć

- Powitanie wszystkich zebranych na konferencji (uczniów, rodziców, przedstawicieli władz lokalnych).
- Zaprezentowanie tematyki spotkania.
- Prezentowanie przez grupy przygotowanych przez siebie materiałów.
 - Grupa 1: wyniki ankiet opracowanych przez uczniów wraz z nauczycielem na temat ekologicznego stylu życia w szkole i w domu ,
 - Grupa 2: Zaprezentowanie makiet pt. „Moja idealna EKO-SZKOŁA” z uwzględnieniem miejsc i sposobu zagospodarowania przestrzeni w poszczególnych pomieszczeniach szkoły (kącik odpoczynku, pojemniki na śmieci itp.),
 - Grupa 3: Prezentacja ekopojemników (postaci zwierzątek delfin – papier (niebieski), żaba - szkło kolorowe (zielony), papuga – plastik (czerwony), łąbędź - białe szkło (biały); + rymowanka „Mówią na mnie żabka Heła, lubie bardzo śmieci zbierać. Gdy wrzucisz do mnie kolorowe szkło, sprzątanie dookoła będzie lepiej szło”.
 - Grupa 4: Prezentacja etapów pracy przy realizacji projektu Przedstawienie stanowiska uczniów na temat ekologicznej szkoły
- Zabranie głosu przez przedstawicieli władz (wójta, itp.), pytania uczniów skierowane do wójta

Przykładowe pytania:

- Co pan sądzi o stanie środowiska w naszej gminie?
- Jakie są największe zagrożenia dla okolicznej przyrody?
- Jakie działanie podejmuje gmina i władze, aby chronić lokalne środowisko?
- Czy na terenie gminy znajdują się obszary warte szczególnej uwagi/pomocy?
- Czy gmina dysponuje właściwymi środkami finansowymi w celu ochrony środowiska? Co można zrobić, aby ich zwiększyć? (inicjatywa organizacji charytatywnego koncertu)
- Czy na terenie gminy jest oczyszczalnia ścieków, jeśli nie czy jest szansa na jej powstanie?

7. Czy placówki oświaty na terenie gminy angażują się w projekty chroniące środowisko? Jeśli tak, to w jaki sposób?
8. Jakie działania powinien podjąć każdy z nas aby stać się bardziej ekologicznym? (żarówki energooszczędne, pojemniki na śmieci, zmywarka)
9. Jak się podoba Panu makieta? Czy wprowadziłby Pan jakieś zmiany? Jeśli tak to jakie? Czy podejmie Pan działania umożliwiające realizację „makietywych pomysłów”?
10. Czy są w gminie źródła energii odnawialnej? (Przewidywane odpowiedzi TAK,NIE) Jeśli tak to jakie?
11. Czy pojemniki zaprojektowane przez uczniów naszej szkoły mogłyby być wykorzystane na terenach innych placówek oświatowych w naszej gminie?
5. Zakończenie wspólnej konferencji, podziękowanie uczestnikom za obecność
6. Ewaluacja:

Podjęcie wspólnych kroków przez zebranych w celu pozyskania sponsorów wśród lokalnych przedsiębiorców w celu dofinansowania zakupu niezbędnych materiałów (butla na wodę). Przedstawienie wspólnego wniosku do władz lokalnych o zakup zmywarki na rzecz szkoły

Temat: Warsztaty recyklingowe.

1. Cel główny:

- zachęcanie dzieci do powtórnego wykorzystania zużytych przedmiotów,
- angażowanie dorosłych do współpracy przy projekcie,
- uświadomienie uczniom konieczności ochrony środowiska naturalnego.

2. Cele dla nauczyciela:

- uczeń wykonuje przedmioty z recyklingowych materiałów,
- dobiera odpowiednie kolory pojemników do rodzajów śmieci.

3. Cele dla ucznia:

- wiem jak dbać o środowisko, segreguję śmieci,
- umiem współpracować w grupie.

4. Metoda/forma:

- Praktycznego działania

5. Zasoby/pomoce dydaktyczne

- Plastikowe butelki, kartony, klej, zszywacz, gazety, farby, bibuła, krepina,

Przebieg zajęć:

1. Powitanie (uczniów, rodziców).
2. Wprowadzenie do tematu (określenie celu przeprowadzenia zajęć).

3. Wykonanie pojemników do segregacji (praca w grupach):
 - przygotowanie miejsca pracy
 - podział obowiązków w grupie
 - szkicowanie zwierzątek na kartonowych pudełkach delfin – papier (niebieski), żaba – szkło kolorowe (zielony), papuga – plastik (czerwony), łabędź – białe szkło (biały);
 - naklejenie na szkice zwierząt odpowiednich materiałów wcześniej przygotowanych przez uczniów
 - porządkowanie miejsc pracy
 - ustawienie gotowych pojemników (rozmieszczenie ich w wyznaczonych miejscach w szkole)
4. Podsumowanie efektów wspólnej pracy (wymyślanie rymowanek/wierszyków na temat pojemników przedstawiających zwierzątka)
5. Zakończenie zajęć.

Temat: Ekologiczna łamigłówka

Cele główne:

- Poznanie i przyswojenie pojęć dotyczących ekologii.

Cele dla nauczyciela:

- uczeń zna podstawowe pojęcia dotyczące ekologii,
- odczytuje piktogramy znajdujące się na opakowaniach.

Cele dla ucznia:

- znam podstawowe pojęcia dotyczące ekologii,
- Odczytuję znaki znajdujące się na opakowaniach.

Metoda/forma pracy:

- metoda podająca: wykład,
- metoda praktycznego działania,
- eksponująca: pokaz,
- problemowe: gra dydaktyczna, burza mózgów.

Zasoby/pomoce dydaktyczne

Prezentacja multimedialna na temat ekologii, instrukcja do gry „W poszukiwaniu śmieci”, kartony z naklejonymi piktogramami, opakowanie po produktach na których znajdują się symbole, karta pracy.

Przebieg zajęć

1. Podanie tematu zajęć.
2. Zapoznanie uczniów z celami zajęć.
3. Wyjaśnienie pojęć dotyczących ekologii (np. łańcuch zależności, nauka, po-

stawy polegające na ochronie środowiska) interpretacja nauczyciela – prezentacja multimedialna przygotowana przez nauczyciela.

4. Zabawa „W poszukiwaniu śmieci”:

Instrukcja do zabawy:

– nauczyciel zadaje uczniom pytanie: *Jak dużo śmieci znajduje się wokół Ciebie? Sprawdźmy to!*

– nauczyciel mówi: *Posprzątaj swój plecak i wyjmij rzeczy, które nie powinny się tam znajdować;*

– nauczyciel przygotowuje 4 kartony na których znajdują się różne piktogramy, tak aby dzieci posegregowały znalezione przez siebie śmieci (i w odpowiedni sposób z nimi postąpiły, np. do ponownego recyklingu, nie wyrzucać do śmietnika(np. baterie))

– Nauczyciel zadaje uczniom pytania: *Po co segregujemy śmieci? Co się dzieje gdy ludzie nie segregują śmieci, jakie przedmioty należą do ekośmieci?*

5. Nauczyciel ma wcześniej przygotowane kilka opakowań po różnych produktach z piktogramami przedstawiającymi różne czynności, wskazuje na nie, a uczniowie mają za zadanie odgadnąć co dany piktogram oznacza.

6. Nauczyciel rozdaje uczniom karty pracy (uczniowie mają za zadanie pokolorować piktogramy odpowiednimi kolorami)

7. Uczniowie prezentują swoje prace organizując wystawę klasową.

Przykładowe projekty zintegrowanych kart pracy

Pomaluj ilustrację pastelami olejnymi.

Zadanie 8. Zasada 3R (ang. *Reduce, Reuse, Recycle*) promuje zdrowy dla środowiska styl życia, zakupu odpowiednich produktów i traktowania odpadów. W języku polskim nazwaną ją zasadą 3U, czyli: *Unikaj* kupowania zbędnych rzeczy, *Użyj* повторно i *Utylizuj*, to znaczy oddaj do odzysku / recykluj, a więc wrzucić do odpowiedniego pojemnika celem ponownego wykorzystania w produkcji.

Zastanów się, co Ty możesz zrobić zgodnie z zasadą 3U, aby chronić środowisko naturalne.

Zasada 3U

Unikaj kupowania	Użyj повторно	Utylizuj/Recykluj – oddaj do odzysku
↓	↓	↓
1.	2.	3.
1.	2.	3.
1.	2.	3.

Przyrządy określające pogodę

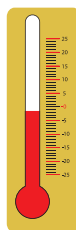
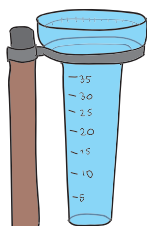
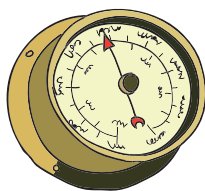
1. Dopasuj podane wyrazy do odpowiadających im opisów w tabeli.

wiatromierz, barometr, deszczomierz, wiatromierz, termometr

mierzy temperaturę	
pokazuje kierunek wiatru	
mierzy ciśnienie atmosferyczne	
mierzy prędkość wiatru	
mierzy ilość opadów	

2. Podpisz ilustracje wyrazami z ramki.

Termometr wiatrowskaz barometr deszczomierz

3. Połącz strzałkami urządzenia z jednostkami w jakich wykonywane są pomiary.

deszczomierz

m/s

barometr

hPa

wiatromierz

mm

Indywidualny arkusz obserwacji

Jedną z najprostszych, a zarazem najskuteczniejszych metod poznawania uczniów jest obserwacja. Ta metoda badawcza pozwala w nieinwazyjny i przyjazny sposób dokonać diagnozy zachowania dziecka oraz jego zasobów i ograniczeń. Aby miała cechy metody naukowej, której wyniki można poddać w kategorii opisu ilościowego oraz interpretacji przy pomocy działań statystycznych, warto pokusić się o obserwację kontrolowaną, czyli taką, w której w jasny sposób określony jest cel badania i sposób rejestracji zachowania. Pomocą stosowaną w przypadku obserwacji kontrolowanej są kwestionariusze.

Poniżej zamieszczony kwestionariusz obserwacji jest więc narzędziem, przy pomocy którego nauczyciel może zwrócić baczniejszą uwagę na możliwe uzdolnienia i zainteresowania dzieci w kierunku rozwoju umiejętności związanych z przedsiębiorczością, ekologią, ekonomią i techniką. Obserwacja może być dokonywana w warunkach naturalnych, podczas codziennych czynności szkolnych: uczestnictwa w lekcji, zabaw na korytarzu, wycieczek, lecz może być także wywoływana – wówczas nauczyciel w świadomy sposób buduje sytuacje, w których stara się wywołać określone zachowania dziecka.

Diagnozy można dokonać na początku pracy z programem „Staś i Zosia w szkole”, zachęcamy jednak do kilkukrotnego korzystania z arkusza obserwacji: niektóre zachowania dziecka mogą ujawnić się po okresie aklimatyzacji do nauki szkolnej; specyficzne sytuacje mogą być czynnikiem wyzwalającym określone zachowania dziecka; po upływie czasu nauczyciel lepiej poznaje dziecko i w mniejszym stopniu dokonuje jego etykietyzacji itp. W celu przeprowadzenia jak najrzetelniejszej obserwacji należy zapoznać się z kwestionariuszem przed przystąpieniem do badań. Obserwacje i uwagi można wykonywać podczas prowadzonych zajęć (lecz w sposób dyskretny, nie powodujący dyskomfortu u dziecka) lub tuż po nich, gdy wnioski są jeszcze nie zakłócone upływem czasu.

Imię i nazwisko dziecka

Wiek

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ			
	Obserwacja 1 – data:	Obserwacja 2 – data:	Obserwacja 3 – data:
Bez trudności i z własnej inicjatywy wykonuje czynności samoobsługowe			
Wie, co jest jego własnością; dba o czystość i porządek swoich rzeczy			
Utrzymuje porządek w swoim najbliższym otoczeniu: klasie, własnym pokoju			
Pamięta o zadanych pracach i potrzebnych do przyniesienia materiałów			
Chętnie poznaje nowe miejsca i ludzi, łatwo nawiązuje znajomości			
Chętnie pracuje w grupie			
Jest wartościowym członkiem grupy			
Potrafi prowadzić działania grupy			
Nie poddaje się trudnościom, szuka rozwiązań trudnych sytuacji			
Zna znaczenie pracy w życiu człowieka, potrafi wymienić zawody, które mu się podobają			
Potrafi załatwić prostą sprawę			
Z niewielką pomocą potrafi spakować się np. na wycieczkę, do szkoły			
W przypadku zniszczenia mienia podejmuje próby jego naprawy			
Dziecko potrafi w przekonujący sposób przedstawić zalety osób, zjawisk, przedmiotów			
Potrafi korzystać z zegarka i/lub prostej mapy			
Potrafi przygotować prosty posiłek			
Kiedy potrzebuje pieniędzy wykonuje drobne prace, za które otrzymuje gratyfikację			
Podsumowanie sfery i wnioski do pracy z dzieckiem:			

EKONOMIA			
	Obserwacja 1 – data:	Obserwacja 2 – data:	Obserwacja 3 – data:
W swojej pracy zużywa tylko konieczną ilość produktów, rozsądnie gospodaruje posiadanymi materiałami			
Wie, że pieniądze są środkiem płatniczym, otrzymane pieniądze przechowuje w bezpiecznym miejscu			
Potrafi dokonać prostych zakupów			
Wymienia różne miejsca, gdzie można dokonać zakupów: sklep osiedlowy, hipermarket, internet			
Zna różne sposoby zapłaty: gotówka, karta płatnicza, przelew			
Wie, co znaczy oszczędzać, umie odłożyć niewielką sumę pieniędzy			
Wie, co znaczy pożyczać pieniądze, terminowo oddaje swoje długi			
Umie zaplanować zakupy			
Potrafi zorganizować zbiórkę pieniędzy wśród kolegów			
Potrafi wyliczyć resztę po dokonaniu zakupów			
Dziecko rozsądnie gospodaruje kieszonkowym			
Rozlicza się z otrzymanych pieniędzy			
Umie ułożyć pieniądze według ich wartości			
Dziecko poprawnie używa słów związanych z ekonomią: np. waluta, bank, zakupy, kredyt, giełda, pożyczka			
Dziecko prawidłowo podaje nazwy sklepów, w których można kupić wybrany asortyment, np. spożywczy, papierniczy, księgarnia, apteka			
Bawiąc się w sklep potrafi prawidłowo wcielić się w rolę sprzedawcy			
Wie, w jaki sposób można zmniejszyć domowe wydatki i podejmuje próby ich ograniczenia			
Dbą o swoje rzeczy tak, aby uniknąć wydatków związanych z ich reperacją			
Podsumowanie sfery i wnioski do pracy z dzieckiem:			

EKOLOGIA			
	Obserwacja 1 – data:	Obserwacja 2 – data:	Obserwacja 3 – data:
Z zainteresowaniem ogląda książki i programy przyrodnicze			
Chętnie spaceruje, ogląda rośliny i zwierzęta			
Samodzielnie dokonuje obserwacji przyrodniczych			
Z własnej inicjatywy i /lub sumiennie opiekuje się rośliną lub zwierzęciem			
Wie, jak należy zachowywać się w lesie i innych miejscach związanych z przyrodą i dostosowuje się do tych zasad			
Zna i stosuje zasady segregacji śmieci			
Chętnie angażuje się w akcje na rzecz żywych stworzeń			
Umie przewidywać pogodę na podstawie zjawisk przyrody			
Potrafi wytłumaczyć powstawanie niektórych opadów i zjawisk atmosferycznych: deszczu, burzy, gradu, śniegu, mgły, tęczy			
Potrafi rozpoznać i nazwać niektóre ptaki			
Dokarmia ptaki w okresie zimowym i potrafi wyjaśnić, dlaczego nie należy czynić tego latem			
Wie, co należy zrobić, kiedy znajdzie się ranne zwierzę			
Wie, co oznacza, że dane zwierzę lub roślina jest chronione; nie zrywa roślin chronionych			
Potrafi odróżnić podstawowe grzyby jadalne od trujących			
Jest zainteresowane przebiegiem i wynikiem prostych eksperymentów			
Zna kilka organizacji działających na rzecz żywych stworzeń			
Podsumowanie sfery i wnioski do pracy z dzieckiem:			

TECHNIKA			
	Obserwacja 1 – data:	Obserwacja 2 – data:	Obserwacja 3 – data:
Jest sprawne manualnie			
Umie dokonać prostych napraw			
Buduje z klocków lub innych elementów dowolne lub wskazane przez dorosłego konstrukcje			
Zna zastosowanie podstawowych narzędzi (np. piły, młotka), korzysta z nich pod opieką osoby dorosłej			
Sprawnie posługuje się komputerem i telefonem komórkowym			
Często zadaje pytania dotyczące sposobu funkcjonowania różnych urządzeń			
Chętnie ogląda książki i programy poświęcone wynalazkom i osiągnięciom technicznym			
Wykonuje proste czynności manualne według podanego schematu			
Dobiera odpowiednie narzędzia do wykonania zadania bez instruowania przez osobę dorosłą			
W swojej pracy wykonuje precyzyjne i dokładne ruchy, np. podczas wykonywania orgiami			
Ma dobrą wyobraźnię przestrzenną			
Zna właściwości różnych materiałów i właściwie wykorzystuje je w pracy			
Zachowuje ostrożność podczas pracy niebezpiecznymi narzędziami			
Planuje etapy swojego działania przy wykonywaniu prac			
Zna różne sposoby zasilania urządzeń: prąd, baterie, baterie słoneczne itp.			
Podsumowanie sfery i wnioski do pracy z dzieckiem:			

Kwestionariusz wywiadu z rodzicami dziecka rozpoczynającego naukę w klasie pierwszej pod kątem ewentualnych trudności dydaktycznych lub uzdolnień

Imię i nazwisko osoby udzielającej wywiadu:

Data wywiadu:

Imię i nazwisko dziecka:

Wiek dziecka:

Data i miejsce urodzenia dziecka:

Adres zamieszkania:

Dane o dziecku:

1. Adaptacja do przedszkola i szkoły (nie było problemów/przedłużona adaptacja, problem z rozstaniem z rodzicem)

.....

– używa form grzecznościowych? TAK NIE

– potrafi podporządkować się poleceniom dorosłych? TAK NIE

– zwykle kończy rozpoczęte zadanie? TAK NIE

– nie zniechęca się zbyt szybko? TAK NIE

- ma w domu jakieś obowiązki (np. sprzątanie pokoju),pomaga dorosłym?
TAK NIE

- cechy charakteru dziecka:

.....

2. Postępy dziecka w nauce:

– interesuje się książką i czytaniem? TAK NIE

– zna litery? TAK NIE

– czyta i rozumie proste, krótkie teksty? TAK NIE

– pisze proste, krótkie zdania? TAK NIE

– zapamiętuje i odtwarza z pamięci teksty wierszyków, piosenek? TAK NIE

– potrafi posługiwać się komputerem? TAK NIE

– utrzymuje porządek wokół siebie? TAK NIE

– siedzi prawidłowo w ławce, przy stole? TAK NIE

– potrafi skupić się na wykonywanej czynności? TAK NIE

– po skończonej pracy sprząta po sobie? TAK NIE

3. Zainteresowania, uzdolnienia (w szczególności ekonomiczne, ekologiczne, techniczne, społeczne)

– interesuje się czymś szczególnym?

.....

- używa słów związanych z techniką, ekonomią, ekologią, zna ich znaczenie? TAK NIE
- dostrzega związki między zdarzeniami ekologicznymi, ekonomicznymi? TAK NIE
- korzysta ze specjalistycznych źródeł wiedzy poświęconych tematyce ekologicznej, ekonomicznej? TAK NIE
- wie, co należy zrobić aby zaoszczędzić energię? TAK NIE
- interesuje się wydatkami miesięcznymi rodziców? TAK NIE
- interesuje się akcjami społecznymi służącymi ochronie roślin i zwierząt? TAK NIE
- wymienia konsekwencje finansowe w razie zniszczenia mienia? TAK NIE

Drodzy Przyjaciele

Mam na imię Cyresiek. Piszę do Was, bo muszę opowiedzieć komuś o moim smutku. Chodzę do trzeciej klasy. Nawet lubię chodzić do szkoły, bo lekcje są ciekawe.

Nasza Pani często robi nam fajne niespodzianki. Niestety na przerwach to jest mi strasznie źle. Nie mam co robić.

Chłopaki wymyślają mnóstwo ciekawych zabaw, ale mnie nigdy do nich nie zapraszają. Stoję z boku i czasem chce mi się płakać.

Cyresiek

Drodzy Przyjaciele!

Witamy Was Serdecznie

w naszej grze.

Przygotowaliśmy dla Was

wspaniałą zabawę oraz

ekwipunek, który pomoże w grze.

Życzymy powodzenia,

Staś i Zosia

